

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-hatásos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Flyktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 322.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, július 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Teljesíthetők a tanítók kívánságai.
- Az ország megnyilatkozása.
- Császár és cár találkozása.
- Tüdőbetegek üdülője a városliget mögött.
- Előkelő urak és urinők.
- Idegenek zsarolása Bécsben.
- Justh Gyula titkos tanácsos marad.
- Titokzatos öngyilkosság.
- Tíz hétig ártatlanul lecsukva.
- Tarkaságok.

Egy városrész vajudásaiból.

Arad, július 4.

Az aradi Ferenc József-városrész kialakulását olyasformán képzeltek el, mint az ágyúöntést. Az ágyut úgy készítik, hogy elővesznek egy lyukat, egy gömbölyű semmit és azt körülöntik bronzal. A város pedig elővett egy formátlan, ármosta, gödrös területet és kimondta, hogy abból városrész lesz. Ez lett volna az a semmi, amelyet körül kellett volna rakni házakkal, palotákkal, emeletesekkel, előkertes házakkal és egyszeriben meglesz a Ferenc József-városrész, ő felsége nevéhez méltó.

Csak hogy a mig az ágyunál a lyukat körülöntik, a városrész-csinálásnál azt lesik, hogy magától fog benépesülni. Sőt annyira biztosak ebben, hogy a város számításokat csinált az új városrészek telkeinek értékesítéséről, nyolcvan, száz, sőt ennél is több koronát remélvén ezeknek a területeknek négyszögöléért.

Attól tartunk, hogy ezekért a telkekért, ha csakugyan elérkezik a fölosztás és értékesítés ideje, nem nagyon fognak tolongani. Az kétségtelen, hogy az Óvartérből Ferenc József-városrészt csak az csinálhat, ha középületeket tesznek oda, amelyek maguk köré vonzzák a magánépítést is. A Kulturpalotával történt az első kísérlet. Azt mondták: vétek lenne ezt arra a pusztára helyre tenni. Akik az épülő, formáiban és méreteiben kibontakozó Kulturpalotát látják, elmondhatják, hogy nem sokkal kisebb, — ha ugyan nem nagyobb — vétek volt ezt a monumentális épületet házak mellé gyömöszölni, amelyek között szinte meglátni is alig lehet, holott ennek az épületnek terjedelme, stílusa, hivatása szinte kiált a nagy előtér, a levegő, szóval a nagy terület után.

Hanem ez már a jövátéhetetlen hibák közé tartozik. A másik terv az volt, hogy az új főreáliskola épületét tegyék az Óvartérre. A város közgyűlési határozat utasítására föl is irt erre nézve a kultuszminiszterhez. A napokban felelt erre a miniszter. Nem fogadja el az Óvár-téri telket, mert, ugymond, a feltöltés ott nagyon megdrágítaná az építkezést.

Ha pedig ez a feltöltés a miniszternek, a kincstárnak olyan drága, — hogy építhet oda a publikum? A reáliskola céljaira ingyen ad telket a város, a magánosoktól pedig száz koronát kér négyszögöléért; s ha az állam így se reszkirozza meg a feltöltést, fog-e arra a magánember vállalkozni, és fog-e egyáltalán telket venni, ha

attól kell tartania, hogy a feltöltés kétszer olyan drágává teszi azt?

De nincs kizárva, hogy nem is a feltöltés a baj. A törvényszéki palota még mélyebben fekvő területre jutott, mégis baj nélkül megépíthették és zavar nélkül áll a helyén. Sajátságos, hogy a minisztériumban, a nagy távolság ellenére, milyen ismerősök bizonyos ügyekben a helyi viszonyokkal, azok aprólékos részleteivel és milyen csökönyösek olyan dolgokra nézve, a melyekért alig kellene, hogy a fejük fájjon. A Kulturpalotára — így hangoztatták — csak akkor, csak abban az egy esetben ehet az államsegélyt megkapni, ha az a Baross-park szögletébe jut. A főreáliskolát pedig azért nem akarja a minisztérium a Ferenc József-városrészbe tenni, mert megtudta, hogy ott rettentően sokba kerül a telek feltöltése.

Ezek után, természetesen a főreáliskola nem jut a Ferenc József-városrészre és a „városrész“ továbbra is melán várja a megváltását. Lehet különben, hogy a város bizik a magánosok telekvásárló hajlandóságában, a melyet, természetesen minden lehető módon föl óhajt kelteni. És itt, úgy látszik, a város intéző körei olyasformán fognak kapacitálni, mint az ismeretes házügynök, a villával meg a Vággal. „Ha akar fürödni, ott a villa mellett a Vág; ha akar csolnakázni, ott a Vág...“ — „Igen, de hátha kiönt a Vág?“ — „Ugyan kérem, hol van a villa és hol a Vág?!“ A mikor középületet akarnak az Óvár-térre tenni, — azt nem lehet, mert föl kell töl-

A professzor ur.

Irta: Rudnyánszky Endre.

— Ugy mondom el mindent, amint én is hallottam — szölt Sedrillo kapitány. — Nem színezek, nem elemezek semmit. Végre is nem vagyok regényíró. Ámbár mondhatom, hogy valahány regényfaragója van a világnak, mind kezét lábat csókolhatna nekem ezekért a témákért. Szenzációk. Avagy egészen egyszerűen emberek, ami talán egyre is megy.

— Tehát a professzorral kezdem. Horsecht Pál háromszoros doktor és matézist tanított a tübingi reálgimnáziumban. Amíg fiatal volt, a husz év környékén kóborolt, addig betöltötte az életét a hármas doktorátus, a tanári diploma megszerzése. Amikor pedig ezzel készen volt, újabb szépségeket, élettelenadatot talált a pályájában. A számoknak szintén csodás szépségei vannak, az egyetlen bizonyosság és kivételtelen törvényszerűség, amit a matézis nyújt, lebilincselő. Horsecht professzor tehát egész lelkesedéssel élt a tudományának és hivatásának. Tanított és tanult. Mindez olyan szépen, törvényszerűen ment, akár csak a matézis.

Hogy ebbe a száraz, számsorhoz hasonlatos életbe hogyan kerül a szerelem, a mindent feloldó szenvedély? Persze, ez szinte hihetetlennek látszik, de épen ebben a hihetlenségben van a professzorunk tragédiája.

Horsecht Pál dr. azt az életet élte, amelyet egypár százezer német ember robotol végig: a kisvárosias, a kispolgárius életet. A szerelem is ilyen kispolgárius szerelem volt. Talán egy tübingai

sörfőző leánya volt a professzor ideálja, ha ugyan vannak sörfőzők Tübingában. Ha nincsenek, akkor bizonyosan adóárnok, polgármesteri irodaigazgató, vagy épen professzor-kollégája volt Horsecht dr. apósa. Erről sohasem kérdeztem meg, de nem is érdekelt.

A tanár ur tehát szerelmes lett. Valószínűleg szentimentálisan nézett a leány szemébe, amely kétségtelenül vizesen kék volt, a hajára, amely föltétlenül nyers szőke volt és az arcára, amely... de mit részletezzem. Horsecht német ember volt, a menyasszonya és felesége pedig német leány. Ez a szerelem nem tartozik reánk, azaz nem tudom biztosan, hogy ez volt-e a mi esetünk, vagy a másik.

Mert hiszen azt mondanom sem kell, hogy az eféle holdkóros, önlengéses, lagymatag szerelmekben nem bolondulnak meg az emberek. A derék tübingi professzor — aki mellekesen szólva nagyon jó módu, mondhatnám vagyonos ember — ettől a szerelemtől még a mai napig is oktatná a tübingi ifjúságot a matézis szépségeire. De hát jött a másik szerelem is.

Nem szabad rettentés, meglepő és vadregényes dolgokra gondolni. Ilyesmi a spiszbürger életben nem fordul elő. Horsecht Pál második szerelem is egészen közönséges, ezer más ember életében nyom nélkül, következmények nélkül tovaperdülő esemény lett volna. Mindent mélyégesen komolyan vevő emberpár kellett ahoz, olyan naiv, gyermekes és világtól elmaradt komolyságu, mint Horsechték, hogy tragédiává váljon az eset.

Új szobaleány került a tanárék házához. Hedda volt a neve és kétségtelenül egészen jelentéktelen

rossz nő lehetett. A friss, franciásan sikkes leányról mégis egész Tübinga beszélt. Valahol Páris felé járhatott Hedda, ki tudja honnan züllött, vagy emelkedett a tübingi professzor szobalányi méltóságára. Akárhonnan jött, de hozott magával valami olcsó grációzitást, valami felületes finomságot, mázolt kellemet. Önt vagy engem, vagy bármelyik nagyvárosi embert nem vesztegetne meg egy ilyen Hedda, akinek minden értékét sokszorozva, jobban megtaláljuk az utcán leptonnyomon. De a német kis város professzora mit tud a nagyvárosi nőkről. Az ő számára egy ilyen Hedda jelent mindent, ami nekünk unalomig megszokott dolog: az érdekes hajviselettől az olcsó parfómig és a selyemharisnyáig.

Semmi csodálatosat nem találok abban, hogy még Horsecht is, a számok szigorú és száraz tudósa is beleesett Hedda hálójába. Harminc éven innen végre is a legszárabb német professzorok sincsenek fából, különösen ha egy asszonyt azt akarja, hogy ne legyenek. Hedda pedig, akit egyébiránt mélyégesen tisztelték, mert nem ismertem soha — és én mindig tiszteltem azokat a nőket, akiket még nem ismerem — tehát Hedda akarta, hogy a professzor ne legyen fából.

Igazán nem tudom, hogy történt, Horsecht sokkal szemérmesebb, sem hogy erről beszéljen, Hedda a szeretője lett. Eleinte bizony csak oda-csapott a ruháival, a hajával, az illatával a Hedda a tanár urhoz, aztán módot talált rá, hogy a teste melegségét éreztesse, aztán, no aztán jött a többi. Amint mondtam: a német professzorok sincsenek fából.

Kétszer, vagy háromszor is találkozott már a

teni a telkeket. De ha a publikum fél telket vásárolni, mert hátha sokba kerül a feltöltés, bizonyosan azt mondja a mérnöki hivatal: „ugyan kérem, mit kell azokon a telkeken feltölteni?”

Teljesíthetők a tanítók kívánságai.

(Miért voltak kevesen a kongresszuson.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 4.

A tegnapi zajos jelenetek után ma csendesen és nyugodtan folytatta tanácskozásait a tanítógyűlés. A gyűlés tagjai az előző naphoz képest meglehetősen kevés számban jöttek össze, mert a radikálisok nem jelentek meg, de meg igen sokan ki is fáradtak a tegnapi harcban és ezért már elmentek.

Reggel kilenc órakor, mintegy ötszáz-hatszáz tanító jelenlétében nyitotta meg a közgyűlést Rákos István elnök, aki ismertette megnyitójában a tegnapi küzdelmet. Konstatálta, hogy a tanítóság ebben a harcban nem vesztett semmit. Kívánságaik és vágyaik tekintetében valamennyien egyek és ezt az egységet gyönyörűen mutatták meg azaz az impozáns fölvonulással, amellyel a miniszter elé mentek. Kifejtette, hogy nem az a fontos, hogy a határozati javaslatot mindjárt akkor adták-e át a miniszternek, habár ez Moussong részéről kis lapszus volt, hanem az a fontos, hogy a határozati javaslatok most már a miniszter asztalán vannak. Személyes harcok ne sértsék a tanítók érdekeit. Indítványozta, hogy a nagygyűlés újra nyilvánítsa bizalmát Moussong Gézának, aki mindenkor szíven viselte a tanítóság érdekeit.

Zajos helyeslés kísérte Rákos szavait, aki felkérte Moussongot, hogy foglalja el az elnöki széket. Mikor Moussong az elnöki emelvényen megjelent, a nagygyűlés éljenzéssel és tapsal fogadta. Moussong meghatóttan köszönte meg az ovációt és ígérte, hogy továbbra is küzdeni fog a tanítóság érdekeinek megvédéséért és helyzetük javításáért.

A tanítói nyugdíjtörvény.

Cavalloni Pál jegyző felolvasta az egyetemes gyűléshez érkezett táviratokat. Ezután megkezdtek a tegnapi napirendről mára halasztott nyugdíjtör-

vény revíziójának tárgyalását. Bursics Ernő alelnök volt a kérdés első előadója. Hosszabb beszéd után, amelyben megindokolta előadói javaslatát, a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Mondja ki a VII. egyetemes tanítógyűlés, hogy az 1904-ben tartott hatodik egyetemes tanítógyűlésnek a nyugdíj ügyben hozott határozatát a pótlások pótlásával egész terjedelmében megismétli és föntartja. Tiltakozik ellene, hogy az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap mérlegének elkészítésére a törvényhozás újabb és újabb haladékot adjon. Tiltakozik ellene, hogy az országos tanítói nyugdíj- és gyámalapot a tanítóság mellőzésével miniszteri tisztviselők adminisztrálják. Tiltakozik ellene, hogy ezeket a tisztviselőket a nyugdíjalap fizesse. Végül sürgősen kívánja, hogy az 1891. évi XLIII. törvények 15. szakasza haladéktalanul végrehajtsák, vagyis hogy a tanítói nyugdíjtörvényeknek 1901-től a mai napig elhalasztott revíziója végre megtörténjék.

A határozati javaslat itt megismétli a hatodik egyetemes tanítógyűlésnek e kérdésben hozott határozatát, azután pedig pótlásokat ajánl, amelyek között több fontos pont szerepel.

A második előadó Hada József igazgató-tanító volt. Az ő határozati javaslatának fontosabb részei a következők:

A szolgálati idő harmincöt év legyen. Tíz évi szolgálat után munkaképtelenség esetén a nyugdíjigény 50 százalékát és minden következő esztendőre még két és fél százalékot kapjon a tanító. Az özevgy évi ellátása 1000 koronánál kevesebb nem lehet.

A harmadik előadó Kis Béla igazgató-tanító volt. Határozati javaslatában a hatodik egyetemes gyűlés által elfogadott határozatokhoz ajánlott egy pár pótlást. Az előadók határozati javaslatának benyújtása után megindult a részletes vita. Berger Vilmos és Sasvári Béla a nyugalmazott tanítók érdekében szólaltak föl, a többi fölszó-láló pedig kisebb-nagyobb pótlást, módosítást ajánlott.

A fölszólalások után az elnök szavazásra tette föl az előadók javaslatait azzal az indítvánnyal kapcsolatban, hogy a nagygyűlés utasítsa az előadókat, hogy javaslataikat egyeztessék össze és az így előálló egyöntetű javaslatot fogadják el.

A nagygyűlés ezt el is fogadta, mire az elnök az összeegyeztetés tartamára fölfüggesztette a

tanácskozást. Tíz pernyi szünet után nyitotta meg újra Moussong elnök az ülést s jelentette, hogy az előadók javaslat-összeegyeztetése még tart, de hogy ki ne fogyanak az időből, fölkérte Benedek Vincét, hogy tegyen jelentést a tegnapi vallás- és közoktatásügyi miniszterhez küldött memorandum átadásáról.

Beszámoló a fizetésrendezési memorandumról.

Benedek Vince előadta, hogy az öttagú küldöttség a memorandummal megjelent tegnap a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban. A miniszter nem fogadhatta őket, helyette Balogh Jenő államtitkár vette át a memorandumot. Az államtitkár átolvasva a memorandumot, kijelentette, hogy az abban foglaltak jogos és teljesíthető kívánságok és ha csak a közoktatásügyi kormánytó függne, úgy azonnal teljesítenék is, de szükséges előbb a pénzügyminiszterrel is tárgyalni. E tárgyalás azonnal meg fog indulni és az eredményről, ha lehet, levélben fogja értesíteni a nagygyűlést. Egyébként kijelentette még az államtitkár, hogyha módjában volna, állása árán is megszerezne a tanítóknak kívánságaik teljesítését.

A nagygyűlés Benedek Vince beszámolóját tudomásul vette és neki köszönetet szavazott.

A szolgálati pragmatika.

Utána Kovács Alajos igazgató tartott hosszabb előadást a szolgálati pragmatikáról és határozati javaslatot terjesztett be. A határozati javaslatot, amely harminc pontban sorolja föl a tanítók jogait és kötelességeit, a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá.

Tanítók, akiknek nincs öt koronájuk.

A magyar tanítóság egészének csak hatod-része ment föl Budapestre a nagygyűlésre. A többi otthon tartotta a szegénység. Nem tellett vasuti költségre s egyéb kiadásokra, amelyeket a rendezőség nem szabott a tanítók sovány erszényéhez. De akik fölkerültek az egyetemes gyűlésre, azok nem juthattak be az Iparcsarnokba, nem vehettek részt a tanácskozáson. Keserű szóval panaszolják ezt a tanítók egy fővárosi lap-hoz írott következő levelükben:

Bizony nagyon sokan kirekedtünk a gyűlésről. Nem azért, mert nem volt elegendő hely a kupola-teremben, hanem mert a szegény tanítók

professzorral, tehát fölösleges mondanom, hogy szerelmi téren nem nagy lángész lehet a kitünő Horsecht. Egészen jól el tudom képzelni, hogy vagy érzéki mámorában, amely a házasságtörés „bünére” bizta, elkövetett egy és más ostobaságot. Szóval Horsechtné mindennek nyomára jött. Lehetséges, hogy Hedda akarta is, hogy kitudódjon a dolog. Az ilyen kis romlott macskáknál sohasem tudja az ember, hogy miben török a fejüket.

Nos hát kedves uram, annyit mondok önnek, hogy felelmesen tisztelje a germán nőket. Ezek a kékszemű, szőke hajú, pozsgás arcú, darabos, csontos nők egyenesen felelmesek, furiák, ha arra kerül a sor. A mi szegény Horsecht barátunk az élő tanuja annak, hogy ez így van. El sem tudom mondani, hogy mi mindent állt ki, türt el, szenvedett végig asszonyától, amikor a Hedda-est napfényre került.

Persze az első az volt, hogy a Heddát elküldték. Kidobták. És mégis azt hiszem, hogy Horsechtné valami városi hivatalnok leánya volt, mert az is roppant gyorsan és egyszerűen ment, hogy Heddát kötött utlevéllel menesztették Tübingából, mint erkölcselen életű személyt. De a karand levét nem Hedda itta meg egyedül. Ott maradt a tanár ur akit nem lehetett kidobni, elkergetni, kötött utlevéllel odább küldetni. Neki más formában jutott ki a bűnhődés.

A megcsalt asszony mindenekelőtt Tübingaszerte kikürtölte a történeteket. Eleinte csak a barátnőinek mesélte el. De hát a barátnők sokan voltak és minden barátnőnek volt újabb barát-
nője, akinek az érdekes pletykát tovább mond-

hatta. A cselédek sem azért vannak a világon, hogy ne tudják, miről beszélgetnek az asszonyok.

— Horsecht professzornak viszonya volt a szobalányával, avval a mázolt képűvel, a Heddával — ez a hír szájról szájra járt, sőt a történetek részletei is köztudomásúak voltak.

A jámbor professzor, aki szánta bánta a bűnét és feleségétől esdekelve kért bocsánatot, nagy töredelmes bűnbánatában az egész szerelmi ügy részleteit is elmondotta. Az asszony pedig — ezért mondom germán furiának — nem volt rest mindazt elmesélni, amit az urából kifaggatott. És bizony Horsecht Pál nem tehetett egy lépést sem a városban, hogy ne hallott volna, ne vett volna észre valami célzást a Heddára. Még a diákjai is, akik azelőtt módfelett respektálták a számok szigorú emberét, föl-föl írták a fekete táblára matézis óra előtt a Hedda nevét...

Egy békességet szerető német professzornak az ilyen élet több a soknál. De még ha csak ebből állt volna az élete! Hanem, ami otthon következett! Két percet nem tölthetett nyugodtan szegény barátunk, hogy reá ne dördült volna, mint bosszuálló istennő a germán mitológia egéből az asszonya: Heddával, a szeretőddel. Nagyon tragikusan vette a dolgot Horsechtné, de hát kisvárosi, kis polgári és német volt, a házasságot csakugyan szentségnek és örökké tartónak vallotta. Az ő számára egy világ összeomlása volt az, hogy Pálja hűtlenné lett hozzá.

Szóval mindennapos volt a civódás. A derék, józan és istenfélő Horsecht pedig egyszerre hanyag, éjszakázó és borissza emberré lett, csak-hogy minél kevesebb időt töltött otthon. Az assz-

zony is mindjobban elkieseredett és így ért, érelődött a tragédia, amelynek el kellett jönnie.

Váratlan, heves és gyors volt, mint a nyári zivatar. Az új szobalány, aki rut és öreg volt titokban megsugta a professzornak, hogy vigyázzon: a felesége kivette az íróasztal fiókjából a revolvert, alighanem rosszra gondol, mert délelőtt sokat sirt és imádkozott.

A többi már csak percek műve volt. Pál riadtan rontott a feleségére és a fegyvert követelte. Az asszony eltárgadta még azt is, hogy látta. Szószót ért és a békés, agyongyötört emberből kikapattant az indulatok. Örülten, nekiszilajodva turta föl a szekrényeket, rángatott, dobált, fölfor-gatott mindent, amíg egy csomó fehérmű közül kezébe nem akadt a gyilkos szerszám. Asszonya sápadtan, szótlánul és álmélkodva nézte ezt a neki szilajodást.

És ekkor valami bomlási folyamat állt be a professzor agyában. Utólag maga sem tudta magyarázatát adni, hogy mi történt vele. Elborult előtte a világ, összefutott agyában a vér és egyszerre csak azt vette észre, hogy csikorgó fogakkal, vad haraggal az asszony halántékához szorítja a revolver csövét. Nem akart ölni, nem akart löni — így mondja, valahányszor beszél az esetről — de belső és lebirhatatlan kényszerű érzett, hogy ráriasszon az asszonyra. Szinte görcsösen szorongatta a fegyvert és önkéntelenül elrántotta a ravaszt. Abban a percben a keze félrecsuszott és ez volt a szerencséje.

Beledermélt az ijedségbe. Lóporszag csapott az orrába, szeme káprázott a megvillanó lángtól és bizonytalanul látta a halálra rémült asszonyt,

erszényében sok volt az üres hely s így nem tudták lefizetni az igazolványért járó öt koronát, amelynek fejében szabad volt a bemenet. A vezetőség, a pesti tanítók csak mosolyogtak kicsinylőleg, sőt resteltek is, hogy vannak tanítók, akiknek nincs öt koronájuk arra a célra, hogy éljenek. A kinrekedtek közt nagy volt az elkésérés, mondogatták, hogy nem színházba, cirkuszba jöttek. De hiába. Kinn kellett maradniuk.

Tehát a megjelent tanítóságnak nagy része nem vehetett részt a tanácskozáson. Nem mehetek be a kupolaterembe épen azok, akik koronatanui a tanító nyomorúságnak.

Császár és cártalálkozása

— Német—orosz nász. —

Távirati tudósítás.

Berlin, július 4.

Az orosz sajtó, különösen a hivatalos színezetű, hozsannával fogadja a német császárt, aki ma az orosz vizeken találkozott a cárral. Azt mondják és írják, hogy a hagyományos német—orosz barátság megerősödésének záloga, az európai békének biztosítása az uralkodók találkozása és ennek megfelelően óriási sulya és jelentősége van.

Az entrevüről a következőket jelentik:

Berlinből jelentik: Revalból jelentik: Néhány perccel tíz óra előtt a német császár hajója, a *Moltke* cirkálóhajó, valamint az orosz sorhajók kíséretében befutott a baltijszkij-porti kikötőbe, ahol az orosz hajók diszlóvéssal s a matrózok hurrá-kiáltással fogadták. A kikötőben a *Moltke*-cirkáló matrózai viszonzták a hurrá kiáltást s a zenekar eljátszotta az orosz himnuszt, míg a *Standard* zenekara a német himnuszt játszotta. A *Hohenzollern* kikötése után a cár egész családjával és kíséretével a német hajóra ment, hogy a császárt üdvözölje. Ennek megtörténte után a cári család visszament a *Standard*-ra. Néhány perc múlva Vilmos császár fiával, *Adalbert* herceggel és teljes kíséretével látogatást tett a *Standard*-on, ahol a cári pár és leányai fogadták őket. Az üdvözlés után reggeli, este pedig ebéd volt. Valamennyi hajó ünnepi zászlódiszben van.

Pétervár. A Pétersburgi Gazetta jelentése szerint *Sassanow* orosz külügyminiszter és *Bethman*

Holweg német birodalmi kancellár a Balkánkérdésről tanácskoztak. Valószínű, hogy a Balkán félszigeten észlelhető feszültség rövid időn belül megszűnik.

Berlinből jelentik: Jól értesült körökben határozottan állítják, hogy a baltijszkij-porti találkozásnak eredménye egy eljegyzés lesz. Ezt a fölfogást erősen támogatja az a körülmény, hogy a cári pár a találkozásra elvitte mind a négy leányát és Vilmos császár is magával vitte *Adalbert* herceget, vagyis azt a fiát, akin most van a nőülés sora. Menyasszonyául *Olga* nagyhercegnőt, a cári pár legidősebb leányát szemelték ki. A császárnak és a cárnak az a szándéka, hogy a herceg és a nagyhercegnő megismerkedjenek egymással és eldöntsék, hogy tetszenek-e egymásnak.

Berlinből jelentik: Párisból jelentik, hogy *Adalbert* porosz herceg *Olga* orosz nagyhercegnővel való eljegyzésének híre Párisban igen nagy nyugtalanságot okozott. Attól tartanak, hogy a német és orosz udvarnak ez a szoros rokonsági köteléke a francia politikában igen kedvezőtlen változást fog okozni.

Berlinből jelentik, hogy az eljegyzés hírét megcáfolják.

Az ország megnyilatkozása.

Az eperjesi ügyvédi kamarának bizalma.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, július 4.

Napról-napra megismétlődik az ország más-más helyén a már unalmassá váló politikai színtér: kritika a parlamenti események felett. A függetlenségi kerületek bizalmatlanok, a munkapártiak helyesléssel veszik tudomásul a történeteket. Az ügyvédi kamarák állásfoglalásának sablonjától elüt az eperjesi, mely bizalmat szavazott a kormánynak.

Ma érkezett híreink ezek:

Bizalom a kormánynak.

Komárom: *Kürthy* István főispán elnöklésével Komárommegye rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen 76 szóval 32 ellenében elfogadták *Antal*

körülvénni, mint ebben a csodálatos percben. És ebbe a gondolatba bele kellett bolondulni.

Mert eszeveszett és tébolyító gondolat volt a számára az, hogy a csöndes szerelmi vonzódás, a házasság törvényes és szent szimboluma, a becsületesség, a tisztesség — szóval mindezek a kispolgári fogalmak nem adhatták meg neki azt, amit a házasságtörés, a hűtlenség, a gyűlölködés, a vak indulat szerzett meg: a szerelem legszebb, legbensőbb, legodaadóbb és legegyszerűsebb pillanatát.

Talán kevésbé józan emberek is belezavarodhatnak ilyen gondolatba; *Horsecht* Pál pedig igazán tuljózan számtudós volt, akit a szerelem ilyen misztériumai végleg tönkretettek. Megkapta a mi bajunkat: a hipochondriát. Elbujdosott hazuról. Nem akart többé belenézni asszonya szeméibe, amelyekben sohasem találhatja már föl és mégis mindig keresné azt a pillanatot, azt a nézést, azokat az érzéseket.

A zöld hajó pedig, amely megérzi azokat, akik reá szorulnak, hogyan, hogyan nem, betévedt a hamburgi kikötőbe, ahol sápadtan, borotvátlanul, vörösre alvatlan szemekkel bolyongott a mi derék *Horsecht* Pálunk. A zöld hajót kereste és a zöld hajó pedig őt.

Azóta itt van. Nem kívánczik el. Jól érzi magát. Csöndesen üldögél, maga elé néz és azokra a szemekre gondol. Ha nagyon jókedvű, akkor beszélgetni szokott: de nem igen beszél másról, mint a felesége legszerelmesebb, egyszerű volt és örökre elröppent pillantásáról. Erről azután költeményeket tud elmondani.

De hiszen a zöld hajó utasai voltaképpen egytől-egyig poéták!

Gábor püspök ama javaslatát, hogy üdvözöljék a kormányt és *Tisza* István grótot.

Székeludvarhely: Ma tárgyalta a megyegyűlés az állandó választmány javaslatát, amely szerint a közgyűlés ítélje el a parlamenti obstruktorok viselkedését, üdvözölje a kormányt és adjon kifejezést örömeinek, hogy *Tisza* István ellen intézett merénylet nem sikerült. Az állandó választmány javaslata mellett felszólt *Ugron* János és *Dániel* Lajos báró, akik hosszú beszédekben méltatták a kormány nehéz küzdelmét; ellene szólalt föl *Valentsik* Ferenc. A közgyűlés 117 szóval 11 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát.

Eperjesről jelentik: Az eperjesi ügyvédi kamara mai közgyűlésén tárgyalta a benyújtott bizalmatlansági indítványt, amelyet harminc szóval huszonhét ellen elvetettek.

Szombathely: A vas megyei Celldömölkön, ezen a régi függetlenségi helyen a napokban fog megalkulni a nemzeti munkapárt. Az alakuló gyűlés elé nagy érdeklődéssel néznek.

Válasz a bizalmatlansági határozatra.

Nagy Sándor országgyűlési képviselő kerületében nemrégiben népgyűlést tartottak és a gyűlésből kifolyólag felszólították őt, hogy mondjon le a mandátumáról. *Nagy* Sándor erre a következő levélben válaszolt:

— A nagyajtai kerületben népgyűlést tartottak, amelyről úgy szól a krónika, hogy engem sundam-bundam megfosztott mandátumától. Nem akarok arról vitatkozni, hogy ez ilyen gyermekes csínyek, amelyek a munkapárti képviselők ellen a mostani formában újabb kerületenként — kétségtelenül az ellenzék központi megrendelésére — megindultak, érdemesek-e a méltatásra, csupán a történelmi hűség kedvéért akarom az ilyen népgyűlésekről lerántani a leplet, hogy lássa az ország, hogy miként kürtölik tele ezek az urak hazugsággal az országot. A nagyajtai népgyűlésen főszerepet játszott elnök és vezérszónok a választási kampányban ellenem a leghevesebben küzdött, az ellenfelemnek volt ügyvédje és főkortese. A választási harcban ellenem a legnagyobb gyűlölettel korteskedett. Mi címen hívnak fel tehát ilyen potentátok engem arra, hogy a mandátumot tegyem le, amikor nem ők választottak meg engem a kerületben? Ilyen módon minden képviselőtársam ellen ilyen eljárást indíthatna meg az ellenzék és légió számra küldhetnék fel a mandátummegfosztó népgyűlési határozatokat.

A kormány ellen.

Zalaegerszeg: A parlamenti események ügyében július 8-án, hétfőn tartandó vármegyei közgyűlés elé a megyei bizottsági tagok nagy többsége indítványt nyújtott be. A megyében a szövetkezett ellenzék: a függetlenségi párt és a néppárt azt hiszik nagy többségben van. A közgyűlésen részvesz a zalamegyei ellenzék valamennyi képviselőtagja.

Komárom: A komáromi ipartestületnek múlt héten tartott előjárósági ülésén a függetlenségi érzelmű tagok azt az indítványt terjesztették elő, hogy *Sárkány* Ferencnek, Komárom város munkapárti képviselőjének, aki az ipartestületnek diszelnöke, hazafiatlan magatartásáért szavazzon az ipartestület bizalmatlanságot és szólítsák fel arra, hogy mondjon le tisztéről, mert különben megfosztják a diszelnökségtől. *Boldoghy* Gyula elnök, mikor látta, hogy a nagy többség helyesli az indítványt és *Sárkány* védelmében ugyszólván magára maradt az egész előjáróságban, elnöki jogaira való hivatkozással kijelentette, hogy az indítvány politikai vonatkozása, azt szavazás alá nem bocsátja, majd az erre következő viharban az ülést bezárta. A dolog azonban nem marad

akinek halántékára kormos kört égetett a löporlángja és homlokán kerek foltot surolt a golyó... Abban a percben még nem tudta, hogy a lövés nem talált. Olyan perc volt, amelyben órákra való gondolatlégiók száguldanak át az öntudaton.

— Csak nem öltem meg! Csak ne haljon meg! — ez volt az első világos gondolata.

— Csak el a revolverrel, eldugni, elrejtteni, ártalmatlanná tenni ezt a rettenetes szerszámot! — ez a második.

És ekkor történt a baj. Az asszony, a feleség talán félreértette ezt a menekülő mozdulatot, talán nem oszudott föl még az ijedtségből, talán... ehh, ki tudná megmagyarázni az ilyesmit. Ráborult, átfogta a férfit, aki az imént megakartá ölni őt, aki megsebesítette, ki akarta csavarni kezéből a revolvért, hogy indulatában, megriadásában, kétségbeesésében kárt ne tegyen magában.

Nem szólt semmit *Horsecht* Pál asszonya, csak nézett. De ebben a nézésében, vizenyőskék szeméiben benne volt minden. A kérdés: ne ess kétségbe, ne kövess el bolondságot. A megbocsátás: nézd, nem fáj, nem veszedelmes, amit velem tetted. A vallomás: hiszen én szeretlek. A hűséges ragaszkodás: a tied vagyok, szerelmesed, asszonyod vagyok. És még sok minden, amit talán *Horsecht* Pál el tud részletezni, de én igazán nem.

Ez a nézés, ez az egyetlen tekintet ölte meg *Horsecht* Pál szívét és eszét örökre. Amint ő mondja: belátta egész hitványosságát, férfiúi gyöngegségét, szerelme elveszettségét. Belátta és átértette, hogy asszonya sem azelőtt, sem azután soha többé nem fogja őt annyira szeretni, a szerelmének olyan sokszínű és drága ragyogásával

annyiban. Pongrácz Sándor és 260 tarse a tárgyban rendkívüli közgyűlés összehívását kérte.

Kassa: Ismeretes, hogy a kassai ügyvédi kamara legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén erős szavakkal ítélte el a kormány és pártja ténykedését. A kamara ezt a határozatát egyhangulag hozta meg. Az elítélő határozat súlyosan érinti Kassa városának kormányparti képviselőjét, Blamár Bélát is, kit még képviselővé választása előtt a kamara ügyészévé választottak. Most, hogy Blamár Béla ugyszólván a kamara egészével szemközt találja magát, tovább nem tarthatja meg ügyészi állását s ezért az ellenzéki érzelmi ügyvédek felszólítást intéztek hozzá, hogy állásáról mondjon le, miután ő a kormány eljárását a kamarával szemben helyesli. Ha Blamár nem mond le állásáról, akkor rendkívüli közgyűlésen bizalmatlanságot szavaznak neki s így kényszerítik távozásra.

Komáromból jelentik: Komárom város törvényhatósága mai közgyűlésén négy szótöbbséggel határozati javaslatot fogadott el, amelyben „Tisza Istvánnak az alkotmány ellen intézett mérenyületét helyteleníti és az ellenzék jogtalan és erőszakos eltávolítása után hozott határozatokat törvényeknek el nem ismeri és a törvénytelen ségek ellen erélyesen tiltakozik.”

Titokzatos öngyilkosság.

— Egy hivatalnok drámája. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Gyöngyös, július 4.

Néhány napja több ujságban a következő feltűnést keltő nyilttéri közlemény jelent meg:

Egy sötétben bujkáló ember lelketlensége Krausz Ede barátunkba e hó 25-én *golyót kergetett*. Gyógyulófélben levő barátunkat meg akarjuk óvni a további üldöztetéstől és miután biztosan tudjuk, hogy ő amerikai párbaj áldozata és ellenfelét ismerni véljük, felszólítjuk az illetőt, hogy e sorok megjelenése után azonnal az alólírottak bármelyikéhez címzett ajánlott levélben barátunkat adott szava alól mentse fel, mert ellenkező esetben szemben találja magát mindannyiunkkal és a büntetőtörvénykönyv vonatkozó paragrafusai-val. Gyöngyös, 1912. június 30. Diamant Ármin, Halász Jenő, Herczeg István, Nöbel Elek, Kiss Sándor dr., Braun Gyula, Kormos Mihály, Hahn Mór, Bán Aladár, Székely Lajos, Kardos Samu, Veszelyszky Gyula, Michelstädter Jenő, Pruzsinszky István, Mózes Dezső.

Ez a hirdetés természetesen nagy érdeklődést keltett mindenfelé. Gyöngyösön és a környékén maga az eset izgatta az embereket, hiszen a mátraalji kis városban mindenki ismeri a szereplőket, ahol pedig magát az esetet nem tudták az emberek és ismeretlenek voltak annak szereplői is, ott feltűnést keltett az a körülmény, hogy végre valahára társadalmi mozgalom keletkezett, különösen a vidéken burjánzó lovagiaskodás és állóvagiasság ellen.

Egy ujságíró tegnap Gyöngyösre utazott, hogy kikutassa a titokzatos eset részleteit. Maga az öngyilkosság a fővárosban történt a Dohány-utcai Hungária-fürdő egyik kabinjában a múlt hónap huszonhatodikán s a rendőrség sajtóirodája a következő jelentést adta ki róla:

A Hungária-fürdő egyik kabinjában ma reggel Krausz Ede répcelaki születésű huszonöt éves magánhivatalnok föbelötte magát. A mentők súlyos sérüléseivel a Rókus-kórházba vitték. Tettének okát nem tudják.

A halálrészánt fiatalember a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság gyöngyösi fióktelepének volt a könyvelője. Szolnokról került Gyöngyösre. Ennek hat hónapja. Szolnokon is a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak volt a hivatalnok. Főnökei, hivataltársai szerették, becsülték és mélyen fájlalták, mikor tudomásukra adta,

hogy elhagyja a várost. Távozásának okát senki sem tudta, nem nyilatkozott róla senkinek, még legbizalmasabb barátainak sem, csak azt állította, hogy életében olyan változások állottak be, amelyek arra kényszerítik, hogy elhagyja Szolnokot.

Igy került Gyöngyösre. Négyezerkétszáz korona fizetéssel lépett be a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ottani fiókjához. A hivatalban hamarosan megkedvelték. Komoly, ambiciózus hivatalnok volt, erős akaratu, nagy munkabírásu ember. A hivatalnak, amelyben kivüle és Kormos Mihály igazgatón kívül mindössze négy hivatalnok és három gépirókisasszony dolgozik, ő volt a lelke.

Május vége felé nagy változást vettek észre rajta hivatalnoktársai. Az addig jókedvű, vidám fiatalember türelmetlenné, idegessé lett, sohasem nevetett, buskomor volt. A szállásadója, Braun Gyula kincstári szállító csodálkozva tapasztalta, hogy lakója órákhosszat elüldögél a sötét szobában, éjszakákat virraszt keresztül álmatlanul. A múlt hónapban annyira feltűnővé vált az állapota, hogy maga Kormos igazgató akarta szabadságra küldeni. Krausz azonban nem utazott el. Azt mondta, hogy ugyis csak hazautazik a szüleihez, a vas megyei Répcelakra, ahol az apja nagybérlő, ott bármikor szívesen látják, nem sürgős az utazása és szeretné előbb elvégezni a restanciáit. Junius huszonharmadikán vasárnap délben azt a kérést intézte Kormos igazgatóhoz, engedje meg neki, hogy az ünnep délutánját is a hivatalban töltsé, dolgozni szeretne. Az igazgató nem engedte meg.

— Maga ugyis nagyon ideges és fáradt — mondta neki — csak pihenje ki magát.

Krausz szomoruan távozott.

Hétfőn nem ment be a hivatalba, helyette a következő levél érkezett: *Igen tisztelt Igazgató ur!* Halaszthatatlan ügyben okvetlen Pestre kellett utaznom. Még ma feltétlenül itthon vagyok. Szíves elnézését kérem. Teljes tisztelettel Krausz Ede.

Ugyanaznap délelőtt tíz óra tájban megszólalt a telefon a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság gyöngyösi fiókjánál. Szolnokról beszélt egy magát *Kalmárnak nevező ember és Krauszt kérte*. Braun Dezső hivatalnok, aki a telefonhoz ment, megmondta az illetőnek, hogy Krausz elutazott. Ugyanaz a hang délután két óra tájban s este hat órákor is kereste Krauszt s mikor azt felelte neki, hogy Krausz nincs ott, azt kérdezte:

— Nem hallottak róla valamit?

— Semmit — felelte a telefonnál levő hivatalnok.

— Különös, — mondta az állítólagos Kalmár, aki a telefonközpont állítása szerint mindannyiszor Szolnokról beszélt — nagyon különös! Köszönöm.

Krausz azonban este sem érkezett meg s kedden sem jelentkezett a hivatalban. Akkor már aggódni kezdtek érte és amikor szerdán reggel is üres maradt az íróasztala, elküldtek a lakására, ahol azonban szintén nem tudtak felőle semmit.

Délben Budapestről expressz-levelet hozott a posta Kormos igazgatónak. Abban jelentette szegény Ede, hogy öngyilkossá lesz. Tettének okát nem árulta el egyetlen szóval sem. Levele végén megjegyezte.

— Már négy hónap óta tudtam, hogy ennek el kell következnie!

Kormos igazgató nyomban elrendelte, hogy vizsgálják meg a könyveket és a pénztárt. Megtörtént és mindent a legnagyobb rendben találtak. Gyöngyösre délután öt órákor érkeznek meg az estilapok. Azokban már benne volt Krausz Ede öngyilkos kísérlete. Aznap és a következő napokon egyébről sem beszéltek Gyöngyösön, mint

Krausz Ede esetéről. Nyomban amerikai párbajra gondoltak. A Szolnokról telefonáló titokzatos Kalmár s egyéb körülmények terelték ebbe az irányba a gyanut. A cukrászoltban, amelyet kávéház híján erősen látogat a gyöngyösi intelligencia, háttározták el, hogy a budapesti lapokban közlésezzik a felhívást. Egy ügyvéd, három háztulajdonos, három bankigazgató, egy szállodás és hat hivatalnok írta alá.

A felhívásnak természetesen nem volt fogantaja, nem jelentkezett senki. Azóta azonban, bár a kórházban kihallgatott Krausz Ede a rendőrségnek sem árulta el tettének okát, ismét bizonyosabbá vált, hogy valóban amerikai párbaj áldozata. Időközben ugyanis Krausz, akinek állapota valamivel jobbra fordult, a következő levelet intézte egyik hivatalnoktársához: Braun Dezsőhöz:

Kedves Braun ur! Kimondhatatlanul kellemes érzés fogott el, amidőn b. levelét megkaptam, s helyzetemet tekintve, nem fogja rossz néven venni, ha kedves megemlékezésüket csak most köszönöm meg. Tényleg nagy uton jártam s hogy ezt valaha ily módon tegyem meg, igazán nem gondoltam volna. Sajnos azonban meg kellett ezen végzetes lépést tennem; nem jóakarattal, elhiheti, nem is oly oknál fogva, mely a köztisztességbe ütközik, vagy ami legtávolabbról is a törvény paragrafusai-val összefüggésben lenne, hanem egyszerűen, mert... mert így akarta a végzet vagy személyesítője.

Higgye el, nagy, borzasztó nagy lelki küzdelmeken mentem át, míg végzetes illetőleg végzetes: é válhatott volna — tettemet elkövettem. Hétfőn reggel jöttem Pestre, este 1/12 órákor vissza Gyöngyösre. Reggel 8/17 órákor voltam ott és fél 8 órákor ismét visszajöttem kedden anélkül, hogy a városba bementem volna. Kedden is csak bolyongtam; majd szállodában lefeküdtem s egész éjjeli lelkítusa után szerdán reggel a Hungaria-fürdőben megtörtént. *Kötelességemnek eleget tettem a sors iránt!* Csak azt sajnálom, hogy ennek ép most kellett megtörténnie. Most bizonytalan időre még haza kell mennem pihenni, mert nem nyomtalan ám egyelőre legalább az eset. Szívélyes üdvözléssel Krausz Ede.

A titokzatos eset szálaí alighanem Szolnokra vezethető vissza. Krausz hirtelen távozás a zagyvaparti városból, a telefonálgató Kalmár, legalább erre engednek következtetni.

A rendőrségnek kötelessége lenne, hogy világosságot derítsen a rejtelmes ügyre. Csuhay Sándor dr. gyöngyösi rendőrfőkapitány az esetre vonatkozólag ezt mondta:

— Csak hallomásból ismerem, hivatalosan nincs róla tudomásom. Nem nyomozunk benne.

Krausz Ede néhány nap mulva elhagyja a szanatóriumot.

MULATSÁGOK.

(=) Művész-estély Honctón. Julius 6-án az Aradi Máv. Dalegylet nagyszabásu művész-estélyt rendez Honctón. A hangverseny műsora a következő: 1. Beköszöntő. Tartja Lesskó Sándor dr. 2. „Dalünnepe” Them K. Énekli az Aradi Máv. Dalegylet. 3. Népdalok. Énekli és cimbalmon kíséri Dávid Ödönné (Szatmárnémeti). 4. Kuplék. Előadja Fuchs Nándor. 5. Vadászdal. Óváry F. Énekli a dalkör. 6. Tánc. „Magyar szóló”. Bemutatja ifj. Lesskó Sándor. 7. Groteszk-szavaltat. Előadják Klafter Marcell és Fuchs Nándor. 8. Férfi négyes. Éneklik Király Lajos, Gallov Rezső, Solti István és Stock Sándor. 9. Szavaltat. Előadja Tóth Erzsike. 10. Kuruc dalok. Tárogatón játsza Kohn Jakab. 11. Nevettető. Előadja Klafter Marcell. 12. Egyveleg. Énekli az Aradi Máv. Dalegylet. Karagy Szablóczy János. Hangverseny után tánc.

Justh Gyula titkos tanácsos marad.

— Nem szabadulhat rangjától. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, július 4.

A lassanként elcsöndesedő politikai helyzet tegnapi várható érdekességet termelt: Justh Gyula lemondott titkos tanácsosi méltóságáról s ezt a lemondást levélben jelentette be a királynak.

A lemondás történetéhez tartozik, hogy Justh már június 4-ikén, tehát aznap, amikor a rendőrség először nyomult be a parlamentbe s több képviselővel együtt Justhot is kivezette, kijelentette barátai előtt, hogy erre a megszegényítésre titkos tanácsosi méltóság letételével fog válaszolni. Szándékáról igyekeztek lebeszélni, de amikor a rendőri beavatkozás napról-napra megisméllődött s amikor egy utcai összeütközésnél egy közlegény a szuronyát szögezte Justh mellé, akkor tetté érlelődött az elhatározása s megszerkesztette a királyhoz intézett lemondó iratot. Ennek első szövegezése igen hosszú volt, részletesen kiterjedt a parlamenti eseményekre, a többség és Tisza István eljárására, amelynek törvénytelenességét fejtegette. Barátai tanácsára azután egy másik, rövidebb levelet fogalmazott Justh, amelyben csupán az ellene többszörösen elkövetett rendőri és katonai brutalitásra hivatkozik s ezért a titkos tanácsosi méltóságot a király rendelkezésére bocsátja. Elsőbben fiával, Justh János országgyűlési képviselővel akarta a levelet a kabinetirodába juttatni, később azután Karolyi Mihály grófot kérte meg erre, aki június 22-én Bécsbe is utazott s személyesen adta át a levelet a kabinetirodának.

Nem válaszol a király.

Ez a lemondás előzménye, de természetesen szelvényben az érdekel mindenkit, hogy mi fog történni ezután, mi lesz a lemondással szemben a király állásfoglalása? Hasonló eset még nem történt, a titkos tanácsosságról még soha senki nem mondott le, s épen ezért kísérik sok helyütt érdeklődés azt a kérdést, titkos tanácsos marad-e Justh, vagy megszűnik kegyelmes ur lenni. Egy kiváló politikus, aki maga is titkos tanácsos ekkép nyilatkozott:

— Justh lemondása példa nélkül való, épen azért nem is lehet teljes hitelességgel előre megmondani, hogy mi fog történni a lemondó levéllel. Az a kérdés, hogy a titkos tanácsosságról egyáltalán le lehet-e mondani? A titkos tanácsosság nem állás, nem hivatal, hanem csupán méltóság, amely igen szigorú eskütevessé jár. Ezt a méltóság lehet el nem fogadni, de hitem szerint az eskü után aligha lehet letenni. A legvalószínűbb tehát, hogy a lemondó levél dolgában nem fog intézkedés történni, sőt megeshetik, hogy a levél egyáltalán válasz nélkül marad.

Bécsből jelenti tudósítónk: A bécsi lapok mind hosszú cikkekben foglalkoznak Justh Gyulának a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságáról történt lemondásával. A *Neue Freie Presse* többek között ezeket írja:

— Habár Justh Gyula csak a felség rendelkezésére bocsátotta valóságos belső titkos tanácsosi méltóságát és formálisan nem mondott le róla, mégis az ő irásának valójában nem lehet más értelme, mint az, hogy méltóságát le akarja tenni. A korona most rendelkezni fog, hogy elfogadja-e a lemondást, vagy nem. Ha az uralkodónak az lesz a véleménye, hogy erről a méltóságról nem lehet lemondani, akkor Justh Gyulának nem marad más hátra, minthogy nem él titkos tanácsosi méltóságával, annak jogait nem használja ki, amire nem is lehet kényszeríteni senkit. Kötelességek nem járnak ezzel a méltósággal és e vonatkozásban nem is lehetséges az obstrukció. Megtörtént már, hogy a király egy

titkos tanácsost felszólított, hogy ne jelenjék meg az udvari ünnepeken. Később azonban ezt a rendelkezést is visszavonták.

Thun Leó gróf, aki Csehország önállóságának egyik harcosa, azzal a kérdéssel fordult néhány évvel ezelőtt a királyhoz, vajon gyakorolhatja-e emiatt az urakházában őt megillető jogokat. A király azt felelte, hogy ez nem lehet akadály.

Tüntetés a király ellen.

Egy újságírónak ma ebben a kérdésben alkalma volt beszélgetést folytatni a szövetkezett ellenzék egy számottevő tagjával, aki Justh elhatározásáról a következőket mondotta:

— Meghetekkel ezelőtt, az intéző-bizottság egyik ülésén Földes Béla, a függetlenségi párt alelnöke, vetette fel azt az eszmét, hogy a szövetkezett ellenzék tagjai ne csak bizottsági tagságaikról mondjanak le, hanem bocsássák a király rendelkezésére némeiket és kitüntetéseit, azok is, akiket érdemeik elismeréseként ilyenekkel feldiszipáltak. A pártok intéző-bizottsága kész örömmel fogadta az udvari tanácsos politikus felvetette ideáját s megtargyalta, latolta a részleteket, ahogyan ez esetleg megtörténhetné.

— Abban az időben így is volt, hogy az összes belső titkos tanácsosok, udvari tanácsosok és egyéb méltóságok viselői a király rendelkezésére bocsátják kitüntetéseit s ezt a lépésüket azzal indokolják meg, hogy nem viselhet ilyen magas és sérthetetlen méltóságot az, akit közrendőrök cipelnek ki a parlament felszentelt csarnokából s akit szuronyos csendőrök akadályoznak meg abban, hogy a törvényhozás csarnokába bemenjen.

— Tekintettel azonban arra, hogy több titkos tanácsost nem tartóztattak fel a rendőrök s ezek csupán a szolidaritás érzésének hatása alatt nem vettek részt a parlament ülésein, többen úgy látták a dolgot, mintha a tömeges fellépésnek a király ellen való tüntetés színezete lenne.

— Ez volt az oka annak, hogy eddig csupán Justh Gyula mondott le a kegyelmes címéről s nem azok is, akik vele együttéreznek.

Justh Gyula a lemondásáról.

Karlsbadból jelentik: Tegnap este érkezett ide Justh Gyula. Már megérkezése előtt a fürdőigazgatóságához sok távirati és telefon-kérdézősködés jött címére, melyek mind azt tudakolták, igaz-e az a hír, hogy ő lemondott valóságos belső titkos tanácsosi méltóságáról. Néhány itt tartózkodó újságíró is jelentkezett nála, de Justh Gyula elhárította a kérdézősködésekét.

— Csak most érkeztem meg, — mondotta — semmiféle politikai ügyben nem nyilatkozhatom.

Justh barátai közül néhányan, kik szintén Karlsbadban tartózkodnak, kijelentették, hogy Justh előttük sem nyilatkozott erről a dologról.

Justh Gyula Karlsbadból a következő sürgönyt küldte ma a Magyarországnak:

— Az Est idő előtti közlését nagyon helytelenitem. A valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot a felség kezébe tettem, kérve bölcs elhatározását, ami eddig még nem történt meg. A közölt indoklás nagyjából nem fedi a tényeket, a teljes szöveget legközelebb közlöm. Justh Gyula.

A lemondás hatása.

Justh Gyula lemondása titkos tanácsosi méltóságáról a pártvezér szűkebb barátai között nem keltett meglepetést. A be nem avatottak körében azonban nagy meglepetést okozott elhatározása. A fővárosban időző néhány ellenzéki képviselő el sem akarta hinni. A vélemény az volt, hogy Justh Gyula rendkívüli elhatározásával növelte népszerűségét, de határozottan ártott politikai barátainak.

A titkos tanácsosság.

Oly forrásból, amely az udvartartás kérdéseit alaposan ismeri, a következő felvilágosítást kaptuk a titkos tanácsosságról:

— A valóságos belső titkos tanácsosság épen olyan udvari és épen olyan kevéssé magyar udvari cím, mint például a kamarasság. Mind a kettő tisztára osztrák udvari kitüntetés és se az egyiknek, se a másiknak adományozásához nem szükséges a magyar kormány hozzájárulása. A titkos tanácsosi cím adományozásáról szóló kir. kéziratokhoz nem szükséges a magyar kormány ellenjegyzése. A hivatalos lap nem is közli a kinevezést, hanem csak mint *hirt* adja tudtul, hogy öfelsége X-nek, vagy Y-nak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Maga ez a kitüntetés semmi egyéb, mint egy rangnak a megállapítása, — annak a rangnak, vagy sornak kijelölése, amely sorban az udvari fogadásoknál, vagy ebédeknél az illető kitüntetett egyén elhelyezkedhetik. Megtörténik az is, elég gyakran, hogy öfelsége például egy özvegy hölgynek, „egy belső titkos tanácsos nevének rangját” adományozza csak azért, hogy az illető hölgy az udvari fogadásoknál az első sorba kerüljön. Az udvari ranglétrán a titkos tanácsos a *második fok* áll, a miniszterelnökkel s a parlamentek és állami számvevőszékek elnökeivel együtt. A titkos tanácsosok, hacsak valami külön tisztségük nincsen, az udvari méltóságok közé nem tartoznak. Az ő állásuk semmi más, mint bizonyos megtiszteltetés, mellyel a gyakorlati életben (minden jogalap nélkül, csupán a szokás alapján), az excelenciás, kegyelmes cím jár. (Németországban nem.) Lényegében tehát nem más a titkos tanácsosság, mint az uralkodónak (nem az alkotmányos királynak) teljesen abszolút jogu intézkedése, mellyel a kitüntetett egyénnek helyét a II. rangosztálybeli urak között jelöli ki.

Ebből az következik, hogy a *titkos tanácsosságról lemondani nem lehet*, mert lemondás esetén is érvényben marad az uralkodónak az a rendelkezése, hogy az illetőnek az udvari fogadáson *joga van* a miniszterek sorába állani. A mint nem kérdez meg senkit az uralkodó, hogy akar-e titkos tanácsos lenni, úgy nem kérdezi azt se, hogy akar-e titkos tanácsos maradni? Mindkettő független a kitüntetett egyéntől. Van azonban arra is eset, hogy a titkos tanácsosság — magától észrevétlenül — megszűnik, épen úgy, mint a kamarasság. Megtörtént már, hogy egy császári és királyi kamarás sikkasztott, sőt az is, hogy gyilkolt. Ilyen esetben nincs rangfosztás vagy lemondás, hanem a főkamrás az illetőt *egyszerűen, csöndben kitörli* a kamarások listájából. Ha valaki lehetetlenné válik, mint titkos tanácsos, — a főudvarmester egyszerűen törölteti (az uralkodó intézkedése nélkül) az udvari listából.

Talán tiz-tizenkét évvel ezelőtt *egy lengyel gróf* minden áron nőül akart venni *egy idős királyi hercegnőt*. A grófot, aki titkos tanácsos volt, eltávolították az illető, igen előkelő királyi hercegnő udvarából és a gróf neve már a következő évben *nem szerepelt a titkos tanácsosok között*, sem az „udvari és állami évkönyvben”, — a nélkül, hogy az illető gróf ur a titkos tanácsosságról forma szerint lemondott volna.

Justh Gyula esete egészen más, — ő megmarad a listában, de *joga van* az udvari ünnepekre *el nem menni* — és épen annyi joga van a kegyelmes címezés ellen tiltakozni, mint a mennyi joga volt például Jókainak az ellen tiltakozni, hogy a nevét y-nal írják. Jókai azonban mégis csak nemes ember maradt és Justhra nézve a jövőre is fönnáll az a valóság, hogy az uralkodó őt a titkos tanácsosi cím adományozásával a II. rangosztályba sorozta be. Mivel a magyar jog szerint korábbi hivatalának rangját nyugdíjazás, vagy lemondás esetén is megtartja a magyar

állampolgár, kétségtelen, hogy Justh az excellen-
ciás címétől és rangjától nem szabadulhatna még
akkor sem, ha valóban ez volna is a célja és
nem a — *politikai tüntetés.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Berkovicsné.** Pénteken lesz az első ope-
rettpremier a nyári szezonban s már előrelátható,
az előjelekből bizton következtethető, hogy a pre-
mier nagyszerű lesz, az operett nagy tetszést fog
aratni, az Aréna viszhangozni fog a tetszéstől,
kacajtól, jókedvtől, tapstól. Mert a Berkovicsné
című operett kitűnően sikerült munka. A szövege
kacagtató, ötletes, szellemes, a szereplő személyek
mindegyike kitűnően meg van rajzolva s a legna-
gyobb részük kiválóan mulatságos figura. Az ope-
rett zenéje pedig könnyed, melodikus, tele han-
gulatos, bájos részekkel; az operettben pedig sok
betét is lesz, ének és táncszám, különösen pedig
kitűnő táncduettek. Az operettben az egész
énekesszemélyzet játszik, kitűnőbbnél kitűnőbb sze-
repet; a főszereplők ezek: Diósi Nusi, Rontai Bo-
riská, Benkőné, Nógrádi Malvin, Gyöző, Polgár,
Várnay, Huszár, Vass stb.

* **Vasárnap délután** Farkas Imre daljátéka,
az Iglói diákok kerül színre.

* **Mayerék.** Bécs téli szezonjának egyik leg-
kitűnőbb slágerét, a Mayeréket mutatja be legkö-
zelebb a társulat. A szellemes, ötletes, groteszk,
bohózatos vígjátékból nap nap után folynak a
próbák, amelyeken az egész vígjátéki személyzet
részt vesz.

* **Edes, aranyos tyukom.** Medvetánc, Pus-
tuló liget, Csöpp lábikó, Monikán, Szívem tele, tele és
a szezon legujabb kupléi mind kaphatók *Juhász és
Társánál.*

* **Bölsche, Szerelem az élők világában**
I—II. kötet már kapható *Juhász és Társa* könyv-
kereskedésében.

* **Páris titkai.** (Pénteken utoljára az *Urá-
niában.*) Ember-ember hátán tolongott csütörtök-
kőn is az Urániában. A Páris titkai ma a beszéd
tárgya Aradon és apraja nagyja szorongó szívvel
lesz, vajon jóra fordul-e a kis Marie sorsa és
megkapja-e méltó büntetését a rettenetes iskola-
mester és szörnyű felesége a Bagoly. A légy
zümögését meg lehet hallani abban a néma
csendben, melyben két órán át nézi az az ezer-
főnyi közönség ezt a rémes darabot. Az *Uránia*
színház legnagyobb sikerei elhomályosulnak a
mostani példátlan siker mellett. Egy ugyanazon
cselekmény kibogozását két órán át szorongó fi-
gyelemmel lesni a legnagyobb a legteljesebb ered-
ménynek, melynek dicsérete egyképen szól a lebilin-
ceselő meseszövegsnek, valamint a leirhatatlanul fé-
nyes rendezésnek. Az *Uránia* óriási sikerét jel-
lemzi, hogy akárhány látogató nem kapva helyet
sem az első, sem a második előadáshoz, türel-
mesen bevárta a tíz órakor kezdődő harmadik
előadást is, csak hogy láthassa Sue Eugen hatalmas
rémregényét a Páris titkait. Tekintve, hogy pént-
eken utoljára játszik a Páris titkait, nem győz-
zük elgyszer figyelmeztetni a közönséget, hogy
kellő időben gondoskodják jegyekről. 175

* **Nagy detektív műsort** mutat be szomba-
ton az *Uránia* színház, melynek legnagyobb att-
rakciója *A táncosnő nyakéke*, a legizgalmasabb
bűnügyi regény, melyet világszerte óriási sikerrel
mutattak be. 175

* **A női detektív.** (Az Apolló szenzációs
bűnügyi sláger.) Az kétségtelen és bebizonyított
dolog, hogy az Apolló detektívlágerei mindig
óriási sikert aratnak, a publikum nagy tetszéssel
fogadja az idegizgató, drámai fordulatú képeket s
mindig zsufolásig megtelik a nézőtér. De ezeket a
sikereket, mondhatni elhomályosítja, felülmulja a
mai bemutató nagy kolosszális sikere. A sablonos
detektívtörténetektől eltekintve, az Apolló mai be-
mutatójában egy női detektív játssza a főszerepet.
Rejtélyes gyilkosság történik, megfojtják de Cloud
bárót; a tettesnek semmi nyoma. A rendőrség te-
hetetlen s az ügyet egy női detektív veszi a kezébe
s nyomozáshoz lát. A gyanu Jeromiás íróra irányul,
aki az Unió-klub tagja. A női detektív áruházban
behatol a klubba, ahol mind több és több gyanúkat
fedez fel az író ellen. A klubban megismerkedik

az ifju Hartleben báróval, akinek a csinos nő
megtetszik s szerelmes lesz az „idegen arisz-
tokratanőbe”. A nyomozás közben lázasan folyik,
de semmi pozitív nyom nincs. Eközben a női de-
tektívnek is megtetszik Hartleben és olthatatlan
szerelemre gyulad iránta. A nyomozás más irány-
ban folyik s a rendőrség megállapította a gyilkos
kiletét. Közben a klubban nagy, megrázó tragédia
történik. Hartleben megtudja, hogy szerelmese de-
tektív s elárulja neki, hogy ő a gyilkos. A szerel-
mes asszony n.egrémül, menekülésre biztatja a
gyilkost, de már késő, a rendőrség közeledik.
Ekkor az asszony revolvert ad át Hartleben-nek,
aki előbb a nőt, azután saját magát lövi agyon.
Ez a rövid meséje annak a csodálatos detektív-
drámának, amelyet ma mutatott be az Apolló s
amely holnap is színre kerül. 177

Idegenek zsarolása Bécsben.

— Egy pohár pezsgő: három korona. —
(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, július 4.

A *Derby* a határnapja a bécsi szezonnak. Az
élénkségnek, a forgalomnak ezzel a nappal vége,
másnap már a vasuti várótermek vannak zsu-
folva. Egyesek csak arra várnak, hogy a 100,000
koronás díjat lefussák s mialatt a kék szallagot
— legalább szimbolikusan — a győztes nyakába
akasztják, azalatt már robogó automobilon szá-
guldanak a pályaudvar felé.

A kereskedő világra természetesen nagy csa-
pás, hogy ily módon a holt szezon már május
másodika felé beáll. Sokszor anétoztak már afe-
lett, hogy mily módon lehetne ezen segíteni. Leg-
utóbb az a terv merült fel, hogy a kereskedők
alapítanak egy a *Derby*-éval egyenlő nagyságu dí-
jat *Preis der Stadt Wien* címmel s azt a díjat a
*Derby*t követő vasárnap futják. Ily módon a sze-
zont meg lehetett volna hosszabbítani egy héttel,
de a terv valami akadályon megfeneklett.

Az idén mégis sikerült a szezont mostanáig
meghosszabbítani. Két nagyszabású esemény tar-
totta vissza az arisztokráciát, illetve a közép osz-
tályt Bécsben: a *Musickwoche* és a *Flugwoche*. A
bécsi utcai humor meg is állapította: ebben az
évben júniusnak hat hete van, négy rendes hét,
azonkívül a zenehét és a repülőhét.

A módszer bevált s habár idegenek nem is
keresték fel nagyobb számban a császárvárost,
annyit sikerült elérni, hogy azok, akiknek utipod-
gyászuk ugyszólván már be volt csomagolva, tíz
napig még Bécsben maradtak. Forgalmak, moz-
galmasak maradtak az utcák, tarka, fejvesztett,
mégis esztetikus összevisszaság mindenütt. Keres-
kedők és iparosok minden erejüket össze kelle-
tett, hogy szedjék, hogy a közönséget kiszolgál-
hassák. Mindez olyan időben történt, amelyikben
más években a császárváros már kihalt és una-
lomtól tátongó.

Metropolis volt e pár nap alatt az osztrák
főváros és mégis mindenütt, mindenben észre le-
hett venni, hogy Bécs csak Bécs marad, az a
Bécs, amely csak a kicsinyes körülmények közt
érzi jól magát, de azonnal elveszti a fejét, ha a
mindennapos sablon helyét valami különös ese-
mény foglalja el!

Az apró kellemetlenségek, amelyek elrontot-
ták a nagy események okozta élvezetet, természe-
tesen a szállodákban kezdődtek. Mindenekelőtt
nem lehetett szobákat kapni! Hozzájárult ehhez
mindenesetre az is, hogy nyolc, vagy tíz nagy
szálloda átalakítás, újraépítés vagy valami hasonló
ok miatt zárva volt, másik nyolc-tíz elsőrangú
szállodára pedig nem is lehetett számítani. mert
aranyért sem lehetett bennük szobát kapni. A
kitűnő alkalmat felhasználták a derék szállodások
s a szobák árát azonnal husz-harminc percenttel

felemelték. Így a Musik és a Flugwoche árát az
átutazók fizették meg, de alig hihető, hogy az
abnormis árak miatt zugoló külföldiek egyhamar
ujra Bécsbe jöjjenek.

Egyáltalán már maga az is, hogy valaki hi-
bás akcentussal beszélt németül, költséget jelen-
tett. Az ilyenek, a külföldiek dupla áron fizettek
meg mindent. Egy angol hölgy például egyik bé-
csi barátjánál meglátott egy estélyi köpenyt. Meg-
tetszett neki s az árát tudakolta. A bécsi hölgy
megmondotta, hogy a köpenyt készen vette egy
áruházban s hogy 100 koronába került. Az angol
hölgy másnap meglátogatta az áruházat s egy
ugyanolyan köpenyt választott ki magának. Mikor
a pénztárhoz került, akkor tudta csak meg, hogy
a köpeny ára 150 korona. Megkérdezte, hogy le-
hetséges, hogy egy ilyen árucikk ára két nap
alatt 50 percenttel emelkedik, de a kereskedő
adós maradt a válasszal. Hiába, nem lehet bünt-
etlenül angol akcentussal beszélni a német
nyelvet!

A repülőtéren átlag napi 100,000 látogatóra
számítottak s ezért kávéházat is rendeztek be ott.
A forró nyári napon eltikkadt áldogálók egy csésze
hideg habos kávéval felfrissíthették magukat, de
keserűvé tette azután ezt a frissítőt az, hogy
1 (egy) koronába került. Uzsonnázni is lehetett,
de kenyér sohasem volt. Így mindenki kénytelen
volt szendvicset enni. Jellemző, hogy a szendvi-
cek számára külön sütöttek zsemleket, amelyek
bájosan kicsinyek voltak. Ezeket a kedves apró-
ságokat egy vékony szelet hússal fedték be s egy
ilyen fél zsemle árát nyolcvan fillérben szabták
meg. A repülőtéren kivezetették a vízvezetékot, de
az élelmes vállalkozó elzárta a csapokat. Na ja!
Igyon a publikum pezsgőt! Horribilis mennyiség
fogyott is el a habzó italból, melynek ára eleinte,
az első napon egy korona volt poharankint. A
második napon azonban már megbánta a vállal-
kozó, hogy olyan olcsón mérte a pezsgőt s ezért
felemelte pohárjának árát két koronára. Miután ez
az ár is konvenált a közönségnek, a harmadik
napon kedves meglepetésül három koronáért mér-
ték a pezsgőt. Ez a vállalkozó derék, tisztességes
ember volt. Hogyne, hisz a repülőverseny öt na-
pig tartott s a pohár pezsgő ára még sem emel-
kedett öt koronáig. Azonkívül nem muszáj min-
denkinek pezsgőt inni, lehetett szódavíz is kapni
— kis üvegjét koronáért.

Szombaton 200,000 ember volt kint a repülő-
versenyen. Ez a nap a fiakkerosok és az autotaxi
sofföröké volt. Megesküdtek a Szűz Máriára,
hogy harminc koronán alul senki se megy be a
városba. S dicséretükre legyen mondva, esküjüket
meg is tartották.

Jövő évre ismét terveznek valami „atrakciót.”
De — jegyzi meg keserűen egy bécsi lap — ha
muzsika és repülés helyet az eget és földet fog-
ják ígérni, az idegenek még akkor is meg fogják
gondolni, hogy eljőjjenek-e.

SPORT.

+ **Társas kirándulás a Magas tátrába.**
Az Aradi Testgyakorlók Köre e hó 27-étől augusz-
tus 2-ig 7 napos társas kirándulást rendez a cso-
daszép tátrába. A kirándulás összes költsége 153
korona, melyben befoglaltatnak a kirándulás uta-
zási, ellátási, kocsis, automobil, villamosvasut, fo-
gaskerekű vasut, beléptidíjak a látványosságokhoz
és horraivaló költségek. Tekintve a fürdői fősze-
zonra, jelentkezési határidő folyó hó 15. Jelent-
kezni lehet az ATK. vezetőségénél, (Arad főposta)
hol egyéb felvilágosítással és részletes program-
mal is készséggel rendelkezésre állanak.

Tíz hétig**ártatlanul lecsukva.**

— Az aradi rendőrség foglya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4

Szomoru levélkét vitt a posta ma a budapesti krajcáros lapoknak. Apró kis cédulákra, öt-krajcáros noteszből kiszakított papirlapokra van írva a levél, amelyben egy szerencsétlen ember, *Todoreszko* Ferenc cukrászsegéd panaszkodik szomoru sorsáról. Április tizenötödike óta az aradi rendőrség fogházában raboskodik, pedig nem is olyan borzasztó nagy bünt követett el.

Szegény *Todoreszko* az egyik lábára béna. Munkát keresett áprilisban Aradon, de nem talált. Egy krajcár pénze se volt, pedig enni is kellett volna. Az volt a szándéka, hogy más városba megy munka után. Ezért kéregetni kezdett. Egyik rendőr meglátta és előállította. Április tizenötödiken történt ez és bár csak két napi elzárásra ítélték, még ma is fogva van. A szerencsétlen embert ugyanis az aradi rendőrség nem tudta hova eltoloncolni és ezért úgy oldotta meg a kellemetlen kérdést, hogy fogva tartotta. *Todoreszko* Ferenc Temesvárott született. Egészen kicsiny korában Szegedre került és ott nevelkedett. Most egyik város sem akart neki illetőségi bizonyítványt adni és ezért az aradi rendőrség fogva tartotta. Harmadik hónapja türte szótlanul *Todoreszko* Ferenc ezt a vérlázító torturát, míg most a nyilvánosságához fordult igazságért.

A panaszos levélnek azonban csak részben van igaza: *Todoreszko* ugyanis ma már nincsen az aradi rendőrségi fogházban. Hosszas huzavona után elismerték temesvári illetőségét és tegnap kötött utlevéllel Temesvárra küldte az aradi rendőrség régi foglyát.

A toloncházi törvény értelmében különben — bármily szomoru és kellemetlen is az illetőkre — ismételtén megtörténik, hogy kibogozhatatlan illetőségű emberek hónapokat, olykor esztendőket töltenek fogságban, amíg illetőségüket megállapítja a bíróság.

VÁROS ÉS MEGYE.

Schone-csatorna a Tököli Imre-utcában. A belügyminiszter ma arról értesítette a várost, hogy megengedi a Tököli Imre-utcában *Schone* rendszerű csatornát építsen a törvényhatóság. A terveket ugyan nem találja teljesen kielégítőnek, mert nagyon alacsony nivåba kerül a csatorna, de tekintettel arra, hogy a közegészségügyi szempontok indokolják a sürgős építést, nem akarja addigra kitolni, míg az egész Sarkad csatornázása esedékessé válik.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1912. évi július hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: 22. A tanács jelentése a polgári leányiskola építésnél előállított többlet munkákról. 23. A tiszti ügyész bemutatja *Bogán Ivánnal* a polgári leányiskola kibővítésével kapcsolatos föld, kömüves, elhelyező és szobrász munkák tárgyában kötött szerződést. 24. U. az a *Román Róbert* és társával ez épülettel kapcsolatos ács munkák tárgyában kötött szerződést. 25. U. az *Hanauer Mihályval* a bádógos munkákra vonatkozólag megkötött szerződést. 26. U. az *Mittner Józseffel* a cserépfedés munkák tárgyában kötött szerződést. 27. U. az *Kenderessy Lászlóval* asztalos, lakatos, üveges és mázó munkák tárgyában kötött szerződést. 28. U. az *Bräuner Vilmoossal* a szobafestő. 29. U. az *Scheibel Vilmoossal* a vízvezeték, szennyvízcsapadékcatorna készítése tárgyában megkötött szerződést. 30. *Lautner Mátyás* községi tanító magasabb lakbér fokozatba való besorozását kéri. 31. *Wagner J. Ágoston* polgári iskolai rajztanár magasabb lakbér fokozatba való besoroztatását

kéri. 32. A tiszti ügyész bemutatja *Rohonczi Hugóval* a kulturpalota fűtés és szellőztetési munkák tárgyában megkötött szerződést. 39. Szilágyvármegye törvényhatósága az árvíz által sújtottak részére segélyt kér. 35. *Moldován Ernő* segédtisztnek hat heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

Tüdőbetegek üdülője a városliget mögött.

— A dispensaire végrehajtó bizottságának ülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesületének végrehajtó bizottsága ma ült össze először, hogy a meginduló hatalmas társadalmi akció előkészületeit megbeszélje. Nagy érdeklődés kísérte már az első összejövetelt, amelyen a bizottság tagjai a célt megközelítő fontos határozatokat hoztak. Kijelölték a dispensaire s az üdülőtelep helyét s megállapodtak a legközelebbi munkaprogramban, amelynek egyik sarkalatos pontja, a nagyközönségnek a humánus mozgalomba való bevonása. A bizottság tagjai tőlük telhetőleg mindent el fognak követni, hogy a társadalom mentől szélesebb körét bevonja az akcióba s remélhetőleg a nagyközönség készséggel áll a legszenvedőbb embermentés szolgálatába.

A végrehajtó bizottság ma délután öt órakor tartotta meg az első értekezletét a városháza tanácstermében. *Urbán Iván* főispán távollétében *Varjassy Lajos* polgármester vette át az elnöklést. *Bak Sándor*, a munkáspénztár ügyvezető igazgatója terjesztette elő a javaslatokat a közeli teendőkről, amelyeket pontonként tárgyalás alá vettek a bizottság tagjai. Elsősorban kimondták, hogy nagy apparátussal fognak hozzá a taggyűléshez. A rendes tagok egy évre 4 koronát, az alapító tagok pedig egyszer s mindenkorra 100 koronát fizetnek.

Kimondotta továbbá a bizottság, hogy az Arad városa által már megszavazott 2000 korona s a miniszter által engedélyezett 3000 korona segély kiutalása iránt megteszi a szükséges lépéseket, hogy ebből az 5000 koronából fedezze a legelső kiadásokat. A pénz kezelésére ideiglenesen *Hermann Károly dr.* főorvost kérte fel a bizottság.

Beható vitára adott alkalmat a az kérdés, hogy hol állítsák fel a dispensaire-t és az üdülőtelepet. *Tisch Mór dr.* tiszti főorvos és *Zimmermann Károly dr.* közkórházi igazgató-főorvos fejtegették a kérdést s javaslatukra a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a dispensaire céljaira az aradmegyei közkórházhoz tartozó, volt Avarffy-féle házat bérelje ki, e célból sürgősen tárgyalásokat kezd Aradvármegye alispánjával. Az üdülőtelep felállítását a gyermekmenhely melletti s a liget mögötti tiszta levegőjű fás területen találja legalkalmasabbnak. E mintegy három hold terjedelmű városi terület megszerzésére a végrehajtó bizottság az országos munkáspénztárt kéri fel. A telek átengedése iránt a pénztár már holnap beadja a kérelmet, úgy, hogy azt a jövő szerdai törvényhatósági közgyűlés elintézheti.

Végül a bizottság megbizta a dispensaire vezetésére kijelölt *Kabdebó György dr.-t* és *Grossmann Emil dr.-t* a nagyváradi dispensaire tanulmányozásával és az aradi dispensaire részletes költségelőirányzatának elkészítésével.

Az élésen részt vett *Varjassy Lajos* polgármesteren kívül: *Bácskay Béla dr.*, *Grossmann Emil dr.*, *Hermann Károly dr.*, *Krenner Vilmos*, *Leitner Ernő dr.*, ifj. *végvári Neuman Adolf*, *Reinhart Gyula*, *Tisch Mór dr.*, *Visky Pál dr.* és *Zimmermann Károly dr.* bizottsági tagok, *Bak Sándor* és *Salacz Béla* titkárok.

Előkelő urak és urinők.

— Nagyvárad társadalmának botránnya. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, július 4.

A bihari Páris, ahogy Nagyváradot egy kis tulzással nevezni szokták, egészen föl van zaklatva. Szenzációja van az ottani rendőrségnek. Afele szenzáció ez, a melyet csak a legbenfentebbek adnak szájról-szájra, gondosan őrzik a mélységes titkot, nehogy avatatlantül egy szót is ellessen a dologból, nehogy az avatatlant szembe pillanthasson abba a kohóba, amelyben a szenzáció egyes fázisai főnek, hogy aztán elsimuljanak a fel-felpuffogó hólyagok és ne maradjon meg az egészből semmi, csak a sima felszín, amelynek aljára rakodnak a felkorbácsolt piszok egyes szemei. Röviden: annyi történt, hogy a rendőrség Nagyvárad egyik forgalmas, a város közepén levő utcájában titkos alkalmi helyre talált, ahol a város számos előkelő urihölgye és férfiai adtak egymásnak találkozót.

Tudvalevő volt és legteljebb a nagyváradi rendőrség nem tudta, hogy a Szalárdi-utca egyik diszkrét külsejű, de még diszkrétebb bejárata házacskájában *K. G.* asszony állandó titkos alkalmi helyet tart csak uriaszonyok és csakis diszkrét uriember számára.

A vállalkozás igen jól jövedelmezett, hiszen fizetett itt mindenki. Fizetett a hölgy, aki a maga tekintélyes tiszteletdíjának egy jókora percentjét adta és fizetett az ur. Nem is zavarta a csendes, halkán meglapuló, felhomályos szobácskák harmóniáját semmi. A diszkréción elsörendű gavallér kötelesség volt, amelynek megszegése a Szalárdi-utcai hölgy méltó haragját vonta volna maga után és a paradicsomból való kiüzetéssel járt volna. Akadt azonban valaki, akit bosszantott a Szalárdi-utcai üzlet virágzása és felhívta a rendőrség figyelmét a bájos kis találkahelyre. A rendőrség, mit csinálhatott volna a felhívott figyelmével egyebet, lesbe állt és amikor végre eredményhez ért, valahogy így sóhajtott fel:

— Hát kellett ez nekünk?!...

Sikerült ugyanis a találkozó helyen tetten érni egy szerelmes párt. A férfinek, aki előkelő nagyváradi uriember, sikerült kiosonni, még mielőtt a profán rendőrszem ott csiphette volna, a hölgyet azonban megcsípték és előállították, de a nacionálé megállapítása után — riadtan a név és társadalmi állás tekintélyétől — sürgősen el is bocsájtották. S így járt a rendőrség a megindított nyomozás további során is, amikor a kezébe került az alkalmi hely törzsvendégeinek diszes névsora.

Ide most, régi recept szerint, az kellene írni, hogy: a nagyváradi rendőrség megindította az eljárást. De miért mondjuk ezt? A rendőrség nem indított eljárást. Mint mondani szokták: névbecsülésből. De meg talán a nagyváradi törvényszék ügyforgalma iránt való tekintet is vezette a rendőrséget, mert bizonyos, hogy ha a Szalárdi utcai találkozó klienseinek a névsora nyilvánosságra kerülne, a válóperek olyan lavínja zudulna az ottani törvényszékre, hogy legalább hárommal szaporítani kellene a bírák számát.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — 151
Nyomda	— — — — 151

HIREK.

— **A király Ischben.** *Ischből* táviratozzák: Ma délután egy óra 22 perckor a felség ideérkezett *Paar* gróf hadsegéd kíséretében. A vasuti állomáson nagy közönség várta az ősz uralkodó megérkezését. Amikor a vonat berobogott, percenkig tartó hoch-tól visszhangzott az épület környéke. Ott voltak *Saalburg* helytartó-tanácsos, *Böhm* udvari fővadászmester, *Nadler* plébános, egyházi tanácsos, továbbá a polgármester és az alpolgármester, akik félkörben állva fogadták a királyt. Amikor a kitünő színben levő felség le szállott, kezét szorított *Saalburg*gal, aki örömet fejezte ki, hogy a királyt ilyen pompás egészségben láthatja. Azután az uralkodó rövid cercelet tartott, majd a Kaiser Villába hajtatott. Délben ebéd volt a gyógyházban. Az idő különben esős és nem alkalmas a felség sétáira.

— **Tisza István gróf utazása.** Nagyváradról jelentik: *Tisza* István gróf ma Gesztről Budapestre utazott, hogy a fővárosban tartózkodó beteg édesanyját meglátogassa.

— **A beteg főherceg.** *Bécsből* jelentik: Jól értesült katonai körökből vesszük a hirt, hogy a király Jenő főherceg kérelmét, amelyet egészségi okokból terjesztett elő a legközelebbi napokban teljesíteni fogja és felmenti az insbrucki hadtestparancsnokságtól, valamint Tirol és Vorarlberg honvédsapatainak főparancsnokságától. Jenő főherceg évek óta krónikus gyomorhajban szenved.

— **Aradi vasutasok áthelyezése Szabadkára.** A magyar királyi államvasutak hivatalos lapja a legutóbbi számában közli az újonnan létesített szabadkai üzletvezetőség területi beosztását és az üzletvezetőséghez kinevezett, illetve kirendelt és áthelyezett tisztviselők névsorát. Az eddig kinevezett tisztviselők száma 88, akik között néhány már eddig is szabadkai vasuti tisztviselő volt, a többi pedig különböző üzletvezetőségektől helyezték át. Aradról eddig a következő tisztviselőket helyezték át Szabadkára az új üzletvezetőséghez:

Az általános (I.) osztályba *Erber* Nándor dr. segédtitkárt, *Vass* István dr. fogalmazót és *Kovács* Béla hivatalnokot.

A pályafenntartási és építési (II.) osztályba: *Szabó* István ellenőrt, *Róz* Gusztáv, *Schaeffer* Gyula és *Szűcs* Jenő mérnököket.

A forgalmi és kereskedelmi (III.) osztályba: *Gulácsy* Lajos és *Fekete* Árpád főellenőröket; *Radnóthy* Ödön, *Vértes* Alajos ellenőröket és *Schwellengraeber* István hivatalnokot.

A vontatási (IV.) osztályba: *Waller* József főmérnököt.

Az üzletvezetőség mellé rendelt számosztályba: *Schöket* Gábor, *Finta* Géza, *Riemer* Adolf ellenőröket, *Matuszka* Miksa műszaki hivatalnokot, és *Árva* Imre hivatalnokot.

A kezelő tisztviselők kinevezését a vasutasok lapja még csak a jövő héten fogja közölni.

— **Új állások a hadügyminisztériumban.** *Bécsből* jelentik: Jól értesült forrásból arról értesülünk, hogy legközelebb tervezetét dolgoznak ki, amely a közös hadügyminisztérium újjászervezését célozza. E szerint több fogalmazói állást akarnak szervezni, amelyeket a hadseregben szolgáló tisztekkel fognak betölteni, akiket szolgálattételre rendelnek be a hadügyminisztériumba. Ezek az állások azonban csak korlátolt időre, még pedig három évre fognak szólani.

— **Halálozás.** *Farkas* Vilma, *Farkas* Ernő M. A. V. felügyelő és neje szül. *Tichy* Józsa leánya, ma hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap délután fél hat órakor lesz a *Leiningen* Károly-utca 13. számú házból.

— **Az aradi tizenegyedik patika.** *Wajdics* György volt lippai, jelenleg aradi patikus néhány év alatt legalább hatszor folyamodott az aradi hatóságokhoz, hogy a tizenegyedik patikát megkapja itt. Arad hatósága mindig elutasította a kérelmet, amelyet jogtalannak tartott. *Wajdics* ekkor befolyásos pártfogót keresett, akinek segítségével kieszközölheti azt a patikajogot, amelyet a hatóságok megtagadtak tőle. *Wajdics* összeköttetésre lépett *Masznik* Márton dr. lippai orvossal, akinek sok szépet ígért, ha előkelő protektora segítségével kieszközölheti az aradi patikajogot. És ez sikerült is nekik. Ezt az *Aradi Közlöny* megírta és kijelentették, hogy minden cáfolat ellenére fenntartjuk állításainkat. Ma *Wajdics* levelet intézett hozzánk, amelyben azt állítja, hogy „néhány kenyerigye hónapok óta hajszát folytat ellene.” Tagadja, hogy *Masznik*nak tartoznék egy fillérrel is. De arról diszkrétan hallgat, hogy csakugyan *Masznik* segítségével kapta-e meg a tizenegyedik patikát? Ezt már nem meri cáfolni. Végül bejelenti, hogy „legszigorubb megtorlással fog élni a hírek terjesztői ellen.” Ezt helyesen teszi *Wajdics* György. Siessen megindítani a sajtópört. A tanunk türelmetlenül várják a főtárgyalást, ahol *eskü* alatt kell vallani és ahol a tizenegyedik patika kijárásának titkai nyilvánosan föltáratnak. Ha ezt akarja *Wajdics* és ha mindennek tetejébe még egy esomó ügyvédi, meg perköltséget is akar fizetni, akkor gyorsan tegye meg azokat a szigorú lépéseket.

— **Új ügyvéd.** *Löcs* Rezső dr. ma a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt sikeresen tette le az ügyvédi vizsgát.

— **Harmadik osztály az aradi gyorsvonatokon.** *Beöthy* László kereskedelemügyi miniszter — mint félhivatalosan jelentik — utasította a magyar királyi államvasutak igazgatóságát, hogy a gyorsvonati szerelvényeknek harmadik osztályu kocsikkal való kiegészítésére vonatkozó kérdésekkel állandóan foglalkozzék a végből, [hogy azok a vonalak, melyeken ilyen intézkedés tényleg közforgalmi szükség, pontosan megállapíttassanak. A miniszter egyuttal arra is felhívta a Máv. igazgatóságát, hogy haladéktalanul tegye meg a tanulmányokat a tekintetben, hogy mely vonalakon és milyen gyorsvonatokon lehetne harmadik osztályu kocsik járatását már az idei téli menetrend keretében rendszeresíteni. Egyelőre a bécsi, *braszó*i, (aradi), orsovai, zimonyi és mármaroszigeti (királyházi) gyorsvonatokon fognak járni próbaképen harmadosztályu kocsikkal felszerelt gyorsvonatokat. E vonalak nagy részén már az idén felszerelik harmadik osztályokkal a gyorsvonatokat, de jövő tavasszal már az említett valamennyi vonalon fognak ilyen gyorsvonatokat járni. E próba eredményétől függ azután, hogy a gyorsvonatoknak III. osztályu kocsikkal való felszerelését állandósítani fogják-e, vagy sem.

— **Halálos katasztrófák.** Romániában két borzalmas szerencsétlenség történt. *Bukaresti* távirat ad hirt arról, hogy az este egy automobil összeütközött egy vonattal. Az automobil darabokra tört s a katasztrófának három halottja van, hárman pedig súlyosan megsebesültek. A halottak közt van *Pierre Chilot* francia publicista is. Egy másik bukaresti távirat azt jelenti, hogy *Carange* hadnagy ma reggel aeroplánjával száz méter magasságból lezuhant, a gépe alá került és meghalt.

— **A paksi strandfürdőben.** Strandfürdőt létesített a Dunának Paksnál levő szigetén a tulajdonos. Az új strandfürdőben tegnap szomorú eset történt. *Hoffmann* Ádám kistengelicei tanító fürdés közben tulment a jelző oszlopokon, a nagy hullámok elragadták a gyakorlatlan uszót, aki halálát lelta a vízben. A szerencsétlenséget látták a fürdőzők, segítségére is siettek a tanítónak, de nem menthették meg.

— **Öngyilkos urinő.** *Szabadkáról* jelentik: A szabadkai vasut osztálymérnöksége ma este telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy a majsai-úti vasuti aluljárónál egy ismeretlen urinő a vonat elé vetette magát, amely keresztül ment rajta. *Hoffmann* József ügyeletes rendőrkapitány nyomban kiment az öngyilkosság színhelyére, ahol egy ötven év körüli uriaszony hullájára talált a vasuti aluljáró első sínpárján. A szemtanúk elmondották, hogy amint a gyorsvonat befutott a pályaudvarra, egy három kocsiból álló tolató vonat elé vetette magát és az utolsó két kocsi teljesen keresztül ment rajta. Az urinőnél háromszáznegyven korona készpénzt és két takarékpénztári könyvet találtak, amelyek közül az egyik 4318 koronáról, a második pedig 2800 koronáról szólt. A színhelyre megérkezett orvosok az öngyilkosban felismerték *Sziklai* Lina dúsgazdag magánzónót, *Sziklai* Soma dr. közjegyző nővérét. Az öngyilkosság oka ismeretlen. *Sziklai* Lina külön életet élt és a városban senkivel sem érintkezett.

— **Botrány az osztrák parlamentben.** *Bécsből* jelentik: A Reichsrath mai ülésén ismét botrányok játszódtak le. A szociáldemokraták ugyanis egy indítványt nyújtottak be, amit a Reichsrath később el is fogadott, hogy holnap az utolsó ülésben még tárgyalják le a járványörvényt. Ezt az indítványt négy szótöbbséggel elfogadták. A rutének az indítvány ellen szavaztak és ezért a szociálisták és a rutének között heves összetűzés támadt, amelynek folyamán a lengyel szociáldemokrata Réger a rutének felé kiáltotta:

— Orosz disznók!

Óriási zaj támadt erre, *Petriczky* rutén képviselő felugrott helyéről és inzultálni akarta Réger-t, azonban a képviselők közbevetették magukat. Az elnök az ülést a nagy zajban felfüggesztette s így a csend helyreállott.

— **Pályázat a Kossuth kutra.** Az Aradi Kossuth Asztaltársaság az aradi Kossuth-sétányban létesítendő diszszökökútra, következő hirdetményt teszi közre. Tervezendő egy diszszökökút, melynek figurális részei ágyubronzból, egyebekben pedig fagyálló anyag, lehetőleg kő legyen, (10.000 tizezer korona költséggel). A diszszökökút művészi kivitelében szemléltető kifejezésre jutató az aradi Kossuth Asztaltársaság, annak három évtizedes emberbaráti és hazafias munkálkodása, s a Kossuth-szobor létesítése. Pályázó művészek alkalmazkodnia kell a helyrajzon megjelölt terület, a már álló Kossuth-szobor méretei és a környezet. A felhasználandó anyag magyar volta igazolható, az alapozás aradi iparosok által végeztetendő. A beküldendő munka az alkotandó műnek egy hetede legyen. A méret, forma és elhelyezést tárgyaló kísérő iratnak, az anyag származására vonatkozó felvilágosítást is tartalmaznia kell. A pályázat titkos és jelígyés és abban csak magyar honosak vehetnek részt. A terv és versenytárgyaláson felbontandó levél is jelígyével látandó el és a mintával együtt, 1912. augusztus hó 30 déli 12 óráig Nagy Kálmán elnökhöz Arad, városház küldendő be. A 10.000 korona összegért tartozik pályázó a diszszökökutat az elfogadott terv szerint készen és vizsgálatra alkalmas állapotban átadni. A legjobb három pályaművet a bizottság megváltja 300, 200 és 100 koronáért s ezzel biztosítja magának a kivitelhez való jogot. Csak absolute becsü művek bocsájtának versenyre. A pályatervek versenytárgyalás után 10 napra kiállítatnak. A beérkezett pályaműveket egy bizottság fogja megbírálni. A bizottság elnöke Arad város polgármestere, tagjai: Arad város főmérnöke, az aradi Mérnök- és Építész-Egylet három és az aradi Kossuth Asztaltársaság hat tagja.

— **A péksztrájk.** Ma délelőtt *Bittner* Róbert rendőrfogalmazó elnöklésével megtartották a sztrájkoló pékségdek és munkaadók a békéltető tárgyalást, amely azonban eredménytelenül végződött, mert a mesterek kijelentették, hogy segédek követeléseit nem teljesítik. A sütősztrájk tehát öt műhelyben tovább tart.

— **Adomány.** A Dózsa kenyérgyár 67 kilogramm kenyeret küldött a sztrájkoló pékmunkások segélyezésére.

— **Igy utazik egy pesti bankdirektor.** Szalai Béla, a Magyar Bank vezérigazgató-helyettese és igazgatósági tagja mai napon Debrecenben időzött. Ugy látszik, igen fontos dologban járhatott, mert a délutáni gyoravonatot is lekészte. Ilyenkor az ember vagy kétségbeesik és táviratilag közli hozzátartozóival, hogy lemaradt, vagy nyugodtan elmegy egy szállodába és ott egy szobát vált, aztán lefekszik várja a következő vonatot. Némely pesti bankdirektor előtt azonban hiába szalad el a gyorsvonat is, mégis odaér, a hová akar. Így történt ez Szalai Béla vezérigazgató-helyettesével is, aki egyszerűen benyult a zsebébe. Kivett onnan néhány ezer koronát és különvonatot fűtetett magának.

— **A lóvasut megváltása.** Az aradi közuti vaspálya társaság már hosszabb idő óta tárgyal a várossal a lóvasut vilamosítása tárgyában és erre vonatkozólag — mint azt megítük — több alternatív tervet terjesztett be. Ezeket a tárgyalásokat végző bizottság nem fogadta el, hanem március hónapban tartott üléséből arra szölitotta fel a társaságot, hogy kilencven nap alatt tegyen olyan ajánlatot, melynek alapján komoly tárgyalásokat folytathat a város vele. Ma felelt a társaság erre a felszólításra és beadványában azt írja, hogy ő ajánlatot nem tesz, mert a múltban több alternatív tervet terjesztett a város közönsége elé; a bizottság mondja meg, hogy melyiket tartja ezek közül a legmegfelelőbbnek és majd azután ő is komolyan tárgyalja a megváltás, illetve a vilamosítás kérdését.

— **Az akasztófa alól.** Grácból jelentik: Kluger József villachi szabó, akit 1848-ban Bécsben halálra ítélték, aki már az akasztófa alatt is állott és csak különös véletlen folytán menekült meg a bitótól, június 29-én 84 éves korában elhunyt. Kluger Bécsben a szabadságharc mozgalomhoz csatlakozott, de mikor a felkelést leverték, ő is hadbírság elé került, mely kötélt állati halálra ítélte. Több társát már kivégezték, már ő is a bitófa alatt állott és a hóhér már készült, hogy az ő nyakába is dobja a kötelet, amikor egyszerre csak elhangzott a kiáltás:

— Kluger József szabólegény kegyelmet kapott!

A kegyelmet Kluger Pálffy grófnak köszönhette, aki ismerte a szabólegényt, mert gyakran hozta próbára hozzá a ruhákat és e közben jóízű tréfáival mulattatta a gróft. A gróf véletlenül elolvasta a haláraitétek listáját és mikor benne meglátta kedvelt szabójának nevét, azonnal kegyelmet eszközölt ki számára.

— **Arató-sztrájk Battonyán.** A Battonya melletti Baki Imre-féle pusztán ma az aratók sztrájkolni próbáltak. A pusztára 50 csongrádmezei aratót szerződtek, akik munkájukért a termés tizenharmadrészét, azonkívül holdanként 50 kilogramm buzát kaptak volna. Ma váratlanul azzal a követeléssel álltak elő, hogy a tizenharmadrész helyett tizenegyedrészt kapjanak s holdanként külön 70 kilogrammot. Elezsánszky Kázmér dr. szolgabíró azonnal megjelent a helyszínen s miután felvilágosította, hogy sztrájk esetén 60 napi fogház vár rájuk, a sztrájkolók visszatértek munkájukhoz.

— **Bányarobbanás huszonegy halottal.** Essenből jelentik: Tegnap délután a Viktória-társaság Mátyás nevű tárnájában borzalmas robbanás történt, amely az egész tárnát elpusztította. A robbanás oka gáztartónak meggyuladása volt. A rettető robbanás következtében a szomszédban lévő ammoniak gyár is meggyuladt és teljesen elégett. A Mátyás-tárnában történt robbanásnak borzalmas következése volt. Több munkást a robbanás egészen széttepett s testüknek egyes részeit a beomlott törmelékekhez csapta. Számos munkás fuladás következtében halt meg. Sok áldozaton súlyos égést szenvedtek. A robbanás után azonnal megkezdték a mentő akciót és tizenhat holttestet hoztak felszínre. Ujabb hírek szerint a szerencsétlenségnek huszonegy bányamunkás esett áldozatul. Több súlyosan sebesült, a kikat kórházba vitték, aligha fog életben maradni.

— **Letartóztatott rablóbanda.** A dunaföldvári csendőrség két kóbor cigányt fogott el, kik megrögzött gonosztevők. A dunapentelei csendőrség a ma nap értesítette a dunaföldvári csendőrséget, hogy lopás miatt ott elfogott két cigány megszökött. Nagy János dunaföldvári csendőr a határban két kóborló cigányra bukkant, akik a csendőr láttára menekülni akartak. A csendőrök üldözöbe vették, mire azok megadták magukat. Az ellogottak Sztójka Ferenc és Sztójka Károly cigányok, kik beismerték, hogy Cecén két izben betörést, több lopást követtek, továbbá, hogy a hercegfalvai vasuti állomáson feltörték a raktárt és onnét sok árut elloptak. Innen Sztánóra (Temesmegye) községben a gözmalomba betörték, a pénzeszekrényt elrabolták és a tulajdonosra, aki fölébredt a zajra, forgópisztolyból rálöttek. A pénzeszekrényt feltörték és a pénz belőle kivették. Bevallották még, hogy Dézsenyfalva községben a községi pénztárszekrényt elvitték és tartalmát kifosztották. A csendőrség Dunaföldváron tavaly történt vasuti betöréssel is a cigányokat vádolja. A csendőrség a gonosztevőket további nyomozás végett Versecre kísérte.

— **A fiu boszuja.** Szolnokról jelentik: A Szolnokhoz tartozó Aleszipustán idősbb K. Szabó Ferenc összeveszett a béresével, Sziráki Józseffel. Veszekedés közben Sziráki fölkapott egy vasvillát, azzal gazdájára rohant és teljes erővel fejbe ütötte. A gazdának még volt annyi ereje, hogy lakására meneküljön, melyet magára zárt. Alig pár perccel ezután érkezett haza a gazda fia: ifjabb K. Szabó Ferenc, a kinek az apa elmondotta a történetet. A fiu mód fölött fölháborodva indult Sziráki keresésére, a kit lakásán meg is talált. Itt kemény szavakkal vonta kérdőre az atyját bántalmazó bérest, majd kivette az asztali fiókból Sziráki revolverét és rálőtt a béresre. A lövés talált és Sziráki halva terült el a földön.

Ifjabb K. Szabó megrémülve a gyilkosságot el akarta titkolni. Ezért nőtestvére segítségével kihurcolta a béres holttestét a trágyadomb tövébe s a halott mellé odatette a revolverét is, hogy úgy tűnjék föl, mintha a béres öngyilkosságot követett volna el. A fiatal gazda ezután bement Szolnokra a rendőrséghez és ott azt jelentette, hogy atyja bérese agyonlőtte magát. Az eset helyére nyomban kiment a csendőrség, amelynek gyanus volt a dolog és vallatásra fogta a Szabó-családot. Ifjabb K. Szabó rövidesen be is vallotta a gyilkosságot, mire a csendőrség letartóztatta és a szolnoki ügyészség fogházába kísérte.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. k. ut. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utcából is.

— **A kereskedők házának.** Keppich Zsigmond az Aradi Kereskedők házalapjának 102 korona 30 fillér összeget adományozott. Az adományért ezuton is köszönetet mond Hegyi Albert alelnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** Boldogult Fényes Samu dr. ravatalára szánt koszoru megváltása fejében Goldschmidt Sándor és neje 25 koronát adományozott az izr. népkönyha javára. Ezen kegyeletes adományért ezuton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— **Cirkusz megnyitó előadás.** A közönség körében előnyösen ismert Grand Cirkusz Colosseum Horváth holnap (szombaton) este kezdi meg előadásait a Béla-téren. A társulat csupa elsőrendű erőkből áll. 80 világhírű artista, 30 darab kitünően idomított fajló. Felhívjuk a közönség b. figyelmét a cirkusznapunk mai számában megjelent hirdetésére.

— **Figyelem!** Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal Freimann József speciális képkeretezőhöz Arad-Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag kép, keretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 3831

— **Több ezer kötet 3—4 koronás különböző használt tankönyv 20 fillérjével kerül eladásra Kerpel könyvkereskedésében.**

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Elite és Revue Parisienne párisi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházában Andrassy-tér 16. sz.**

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izó kölcsönzöintézetében, Aradon.**

TARKASÁGOK.

(Vásárlás hitelbe.) Bejön Forhand Jakab lisztet venni Aradra egyik lisztnagykereskedőhöz:

— Forhand ur — mondják neki — most új fizetési feltételek vannak! A számlának felét netto kassza azonnal kell fizetni, a felét 60 napra!

— Rendben van! Kérek 24 mázsa nullás lisztet! Halb Kassza, halb Zeit! 12 zsákot készpénzért, 12 zsákot számlára! 12 zsákot átveszek most mindjárt, azt a 12 zsákot pedig, amelyiket ki kell fizetni, azt — no azt majd elviszem máskor!

(Adj tíz koronát.) Ketten ültek a kávéház terraszán s az egyik megpendítette az örök problémát. Tudniillik 10 koronát kért társától kölcsön. Eszeveszett harc fejlődött ki közöttük. A megtámadott hevesen védekezett, a támadó pedig mind agresszívabb lett.

— Nincs, nincs, egy huncut krajcárom sincs!

— De kérlek, visszaadom elsején!

— De ha mondom, hogy nincs!

— Holnap adom vissza!

— Nincs! Nincs!

— Kérlek becsületszavamra! A legnagyobb csirkefogó vagyok, ha holnap nem adom vissza!

Még ez az érv se hatott. A paciens nyugodtan felelt:

— De kérlek, erről nincs szó! Hisz azt úgy is tudom!

(A váltó.) Weiss Mór álmatlanul hánykolódott az ágyban. Másnap egy váltója volt esedékes, nem volt azonban pénze annak a kiváltásához és ezért gondok gyötörték. Nem tudván sehogyse elaludni, felkelt, felöltözködött és felkereste hitelezőjét, a Schwartz Jakabot. Bekopogtatott az ablakán, mire az felkelt és riadtan tekintett ki az ablakon a sötét éjszakába:

— Ki az?

— Én vagyok, a Weiss Mór és csak annyit jöttem mondani, hogy holnap nem tudom beváltani a váltódat.

— És miért költesz fel ezért engem ráadásul éjnek idején?

— Eddig én nem tudtam aludni, most talán majd te nem fogsz tudni!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A szókimondó főorvos. Budapestről jelentik: A januári orvos kongresszus ülésén érdekes incidens játszódott le. Amint a főtktár a munkásbiztosító pénztárak és az orvosok közötti viszonyt fejtegette, közbeszólt egy hang:

— Az országos pénztár egy okmányhamisító cudar csalóbanda!

Az orvosok kíváncsian fordultak a közbeszóló felé, aki rögtön jelentkezett:

— Én mondtam, Berency László dr. Komáromvármegyei tisztifőorvosa.

Az országos pénztár, mert a közbekialtás a jegyzőkönyvbe is belekerült, Dési Géza dr. utján rágalmazás és becsületsértés miatt feljelentette az orvost. A pört ma tárgyalta Farkas büntető járásbíró.

— Nem érzem bűnösnek magam, — védekezett a főorvos a tárgyaláson. — Az országos pénztár alapszabályai előírják, hogy az orvosok szabad szerződés alapján alkalmazhatnak. Mégis megtörtént az, hogy a pénztár tisztviselői szerződést akart ráoktrojálni az orvosokra. Ezért ezeknek tulnyomó része kimondotta, hogy tisztességes orvos nem vállal a pénztárnál állást. Az okmányhamisítást bizonyítani kívánom. A bíróság az orvost öt száz korona pénzbüntetésére ítélte.

Nyári a Budapesti Csipkeáruház

Occasiót rendez

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)
Selymek K. 160. Csipkekelmék 48 fillértől.

Csipkek 2 fillértől. Madzirák 94 fillértől. Selyem, muszlin, harisnyák, 85 fillértől. Csipkemaradékok 50°/_o :- :- engedményel. :- :-

§ 70—100 százalék kamat. A szátmári ügyészségen, mint tudósítók táviratozza, ma följelentést tettek az Arasfelsőfaluban levő Arasvidéki Takarékpénztár ellen hetven rendbeli usoravétség miatt. A följelentés szerint a bank, melynek Lévy Nátán az igazgatója, 70—100 százalék kamatot szedett üzletfeleitől.

§ A bankcsalót hazahozzák. A Pesti Kereskedelmi Bank Amerikába szökött csalóját, Bauer-Bajor Lajost, már legközelebb hazahozzák. A kiadási eljárást eddig az késleltette, hogy Bauer tagadta, hogy ő a keresett bankcsaló s azt állította, hogy ő Bajor Endre siklósi vendéglős. Miután a Bauer Bajor-családnak ez a tagja is bele van keverve a bűnténybe, a szökevény tagadása nem járt sikerrel. Amerika a kiadásba beleegyezett s így pár hét múlva Bauer Bajor Lajos itthon lesz.

§ Pénzhamisító községi bíró. Temesvárról jelentik: Négytagú pénzhamisító banda ült ma a vádlottak padján. Érdekes társaság ez a négy ember. Az egyik vádlott például „köztisztelőben” álló községi bíró volt. Strinbei Péter felsőlubkői bíró tudomást szerzett arról, hogy névrokona, Strinbei Péter Miklós hamis pénzt, egy- és ötkoronásokat hoz forgalomba. Ahelyett, hogy az ügyet mint községi bíró kezébe vette s a névrokont leplezte volna, maga segített terjeszteni a hamis pénzt. Végre a csendőrség tudomást szerzett a dologról s a két Strinbein kívül Sima Pált és Megeles Istvánt letartóztatta, akik a pénzt állítólag gyártották. Ezzel az ügygyel foglalkozott ma a temesvári királyi törvényszék, amely Strinbei Miklós Pétert hat havi börtönre, Strinbei Pétert három havi fogházra, Megeles Istvánt hatvan korona pénzbírságra ítélte, Sima Pált pedig a vád alól felmentette.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. J. Nem közöljük.
B. Nem értjük a levelét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, július 4

Készáru.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálat, vételkedv korlátozt, 10 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 51 — 11 52	11 52 — 11 53
Buza 1913. áprilisi	11 83 — 11 84	11 85 — 11 86
Rozs 1912. októberi	9 40 — 9 41	9 41 — 9 42
Tengeri 1912 júliusi	8 70 — 8 71	8 70 — 8 71
Tengeri 1913. májusi	7 50 — 7 51	7 50 — 7 51
Zab 1912. októberi	9 36 — 9 37	9 28 — 9 29

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Július 4. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	108
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	88-10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	—	—	77
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	88
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	88
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	—	—	206
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	142
Osztrák járadék papírban	—	—	88
Osztrák járadék ezüstben	—	—	90-60
Osztrák járadék aranyban	—	—	113-40
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	88
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	154
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	21-20
Magyar hitelbank-részvény	—	—	841-75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	645-75
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	—	—	718
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19-11
Német birodalmi márka	—	—	117-82
Londoni vista	—	—	241-15
Páris vista	—	—	95-57
10 márkás arany	—	—	23-56

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1912. július 5-én pénteken:

Itt először:

Berkovics és Társai.

Vaudeville operette 3 felvonásban. Irta: Buchbinder Bernát. Zenéjét szerelte: Raiman Adolf. Fördította: Kövessy Albert. Karnagy: Tilgar Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Berkovics Győző A.	Korcsek Róza, neje	Herold Ede.
Mácsi, neje Dióssy Nusi.	Zsigrai Mici.	Nógrádi M.
Izsepi Máttyás Várnai Je. ö.	Zsófi	Harmath J.
Teréz, neje Follinusné E.	János, inas	Benkőné.
Mariska Vendrey V.	Gróf Csarjéssy Vass Jenő.	
Pista Sz. Rontay B.		

Kezdeté este 8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken, 1912. július 5-én

Páris titkai. Sue Eugen világhírű regénye után. 180 jelenet. Palotából egész a csatorna patkányokig. Egy grófleány kálváriája.

Előadások kezdete délután 1/2 7 órától kezdve esti 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjeleni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma pénteken, 1912. július 5-én:

1. Olasz tavak. Remek természetutáni felvétel. — 2. A csibész. Kacagató. — 3. Női detektív. Szenzációs éredekfeszítő detektív dráma 3 felvonásban. Ezen kép 3 kilométer hosszú.

Az előadások kezdete délután 6 órától folytatásosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTÉR.*

Gyermekeknek és felnőtteknek.

A bel- és külföld nagy orvostekintélyei ajánlják a „Kufeké”-t mint a legjobb táplálékot hányáskezelésnél, hasmenésnél és bélhurtnál.

A legújabb amerikai férfi, női és gyermek cipők

óriási választékban.

Minden facon. Minden szín.

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Apolló Színház.

Július hó 5., 6.,
péntek és szombat

Nő-detektív.

Szenzációs, éredekfeszítő detektív-dráma 3 felvonásban.

Ezen kép 3 klm. hosszú.

Ennek rovására minden más egy-
mért beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 10h-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 157. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útvonalon küldendők — a szövegben a szöveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakosdásnál a hirdetés száma mindenkor közzé-
teendő megkeresésnél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbellyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítható. Minden szó 4 fillér, vastag-
gabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban előhuzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal
kivételére díjlanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Margitkám

Anna ön egy csókot?? Oh igen,
de csak ha Anna-papíron kér meg
erre, kaphatja Juhásznál! 3487

Melyik

bőkezű gavallér uriember töltene
hetenként 1—2 kellemes órát csinos
vigkedélyű leánnyal a legnagyobb
diszkréciónal. Az írjon csak
teljes című levelet „Kellemes órák
18” jellegére a kiadóba. 4387

Gummi cikkek

Legjobb minőségben Vojtek és
Weisznál. 1-5251

OKTATÁS.

Izr. Fiuinternátus

Chorin Áron-utca 1. jövő tanévre
bennlakókat és magántanulókat
már felvesz. — Prospektussal kész-
séggel szolgál. 3888

Gimnáziumban

jelesen érett leány elvállalja fiúk
és leányok magántanítását, pót- és
javító-vizsgákra való előkészítést,
felelősség mellett. Cím a kiadóban.
4328

szép fogakat

szépen kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin fegyveréje. 1-5251

ÜZLETEK.

Dohánytűzde

évi 4000 kor. jövedelemmel átadó
esetleg bérbeadó Ajánlatok „Do-
hánytűzde 8000” jelige alatt a
kiadóhivatalba adandók. 4297

Egy jólogalmu

vendéglő, nagy nyári kert helyi-
séggel, családi okok miatt, azon-
nal eladó. Cím a kiadóban. 4381

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmos-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvé-
telét. Értekezhetni: Codilla építész
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

Eladó

Gyórok, a motor mentén, egy
1200 □-ös beltélek 12.000 ko-
ronáért, amerikai vadveszszóval
van beültetve, évente 1000 korona
tisztá jövedelem, nyaralónak na-
gyon alkalmas hely. Érdeklődni
lehet Gyórok, Fő-ut 72. szám
alatt. 4894

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern fel-
szerelésű 4 szobás lakás, fürdő-
szobával és kerttel. Cím a kiadó-
hivatalban. 1019

Szőlőmely

(Heurwurm) ellen legbiztosabban
mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os
„Tabicotin Emulsió Vojtek” perme-
tezésé által. Vojtek és Weisz. 1-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Irási vagy rajzmunkát

elvállal délutáni mellékfoglalko-
zásoként e szakmában dolgozó fiatal-
ember. Cím a kiadóban. 4847

ALKALMAZÁST NYER.

Tanonc

teljes ellátással azonnali belépésre
kerestetik. Goldberger Gábor ve-
gyeskereskedése, Marosborsa. 4848

Gabona szakmában

járatos segédraktárnok alkalmazást
nyer. Nemess Géza cégnél. 4872

Egy ügyes ember

vidéki sörraktárba azonnalra ke-
restetik. Cím a kiadóba. 4843

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy jókarban

levő vászonfedelű hintó jutányos
áron eladó. Ferenc-tér 6. 4310

Magánjáró benzinhajtó

20 HP., cséplésre, esetleg szántásra
is, ekékkel, alig használt, kitűnő
karban, kedvezően kapható Kovács
Soma és Társánál, Aradon. 4837

Megjelent

Toinai Világörnélemének IX-ik kö-
tete; Toin i Világörnélemének összes ked-
vezményekkel, berietben és egyen-
kint házhoz szállítva, ugyszintén
egyéb folyóiratokat és divatlapo-
kat. Krausz Paulin, Színház-épület.
Üzlet-mben intelligens leány ál-
landó alkalmazást nyer. 4481

Julius 8-án

d. e. 9-kor az Ópálosi közseghá-
zán hordók minden nagyságban
és szüretelő eszközök, nyilvános
árverésen eladatnak. 4386

Leltározás után

tulhalmozott raktár folytán, ven-
deglői üveg- és porcellán-cik-
keket, vásár alkalmából, gyári be-
szerzési áron árusítom ki. Süttő
Józsefné, Forrai-utca 2/c. Telefon
478. sz. 4261

Használt cséplő-garnitúra

egy 8 lóerejű Garet-lokomobil,
4—8 Clayton és Schuttiewort-gyárt-
mányu cséplővel és teljes hozzá-
tartozókkal, azonnal eladó. Bővebb
felvilágosítást nyújt Vostinar Ist-
vánné cég, Világos. 4850

Kristály

szivarka-hüvely 100 darab 20 fill-
ér; „Fregoli” szivarkahüvely 100
darab 32 fillér. Pichler Sándor
papirkereskedésében Arad, Sza-
badság-tér 1. 2551

Johan Maria Farina

valódi kölni viz aradi főraktára
Róna Jenő kefe-, pipere-, illatszer-
és bórdizsműáru üzletében, eredeti
gyári áron lesz árusítva. 8291

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótál-
lás mellett jutányos áron és ked-
vező feltételek mellett, azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt
Vostinar Istvánné cég Világos. 4351

LAKÁST KERESNEK.

Belvárosban 4389

lakás kerttel azonnalra kerestetik,
gyengélkedő részére hol az illető
a kertet pihenésre használhatja.
Özv. Münz Ferencné, Hunyadi-u. 1.

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó.

A Textil gyár közelébe Sörház u.
11. sz. új házban, 2 szobás utcai
uri lakás és 1 szobás udvari laká-
sok azonnal, esetleg aug. hó 1-re. 4075

2 szobás

új utcai lakás vízvezeték és vil-
lanyvilágítással és egy cipész és
szabó műhelynek alkalmas helyi-
ség augusztus hó 1-re Orci-utca
17. szám a. kiadó. 4326

Sinay-gőzfürdőben

butorozott szobák kiadók. 4852

Földszinti utcai lakás

Egy 2 szobás utcai földszinti la-
kás, mellékkeliségekkel, augusz-
tus 1-re Szt.-Pál-utca 3. számu
házban kiadó. Bővebbet a ház-
tulajdonosnál, a házban. 4353

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pasztájával dörzsöl
fel. 1-5251

KÜLÖNFÉLE.

Jó házi étkek

helybeni étkezők számára 90 fill-
lérért, házon kívül 120 fill. kap-
ható. Táborosi Franciskánál, Forrai-
utca 5. 4357

Ügyes kártyos

ajánlkozik e szakmába bármily
kártyos munkák pontos és kitűnő
elvégzésére, ugy saját műhelye-
ben, mint házakhoz is, legolcsóbb
árak mellett. Vidékre árfelemlés
nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz.

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élősdie-
ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabi-
cotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és
Weisz Arad. 1-5251

Poloskairást

eredményesen Lovas Károly lakás-
tisztító vállalkozó eszközzel. Tele-
fon 789. 4187

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben) épület-
és díszmű bádigos munkákat leg-
jutányosabban készít ugy helyben,
mint vidéken. 8951

Hajó-u'ca 8.

alatti petroleum-raktárt bérbe adom.
Dr. Momák. 4382

Virágok és rózsák

élősdieit és bolhái ellen használjon
2%-os „Tabicotin Emulsiót Vojtek.”
Siker biztosítva. Vojtek és Weisz,
Arad. 1-5251

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816
2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tököly-ter 1. sz. 3821

Házlebontás miatt üzletemet
Deák Ferenc-utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron levő villamos
csillár és lámpákat leszálli-
tott áron adom el.

Diamant Ferenc
villamos szerelő. 3161

Izr. Fiuinternátus
ARAD, Chorin Áron-utca 1. szám.
Városi és megyei telefon 903.

Értesíti a m. tisztelt szülőket, hogy
a jövő tanévre csakis az elemi és
a középiskola 4 alsó osztályára
vesz fel tanulókat. A felvétel elő-
jegyzés szerint már csakis kor-
látolt számban eszközölhető. Az
intézetben, mely a legmodernebb-
bül ujjonnan lett berendezve, a
tanulók állandó felügyelet alatt
vannak, ahol zongora és hegedű
gyakorlatban is részesülnek, mely
célra külön helyiség szolgál. Ugy-
szintén mag. tanulók, különbö-
zeti, összevont és javító-vizsgákra
felelősséggel előkészítetnek. Pros-
pektussal az intézet készséggel
szolgál. 8897

BATISTRUHÁK,

DIVATBLUZOK,

VÁSZONALJAK,

PONGYOLÁK,

LÜSTER ÉS SELYEMKÖPENYEGEK,

LEÁNY GYERMEK RUHÁK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN

RADÓ GYULA

ÚJ DIVATÁRUHÁZA ARAD.

SZABOTT ÁRAK.

TELEFON 238. SZÁM.

Csak néhány napig.

GRAND CIRKUSZ Colosseum Horváth

Aradon, a Béla-téren

szombaton, július hó 6-án

nagy megnyitó diszeloadás.

80 elsőrendű tag. 30 fajló. Fényes kiállítás. Orosz helyárok. A cirkusz 3000 ember befogadására képes, kényelmes páholyokkal és ülőhelyekkel. — Csak fővárosi attrakciókból van a műsor összeállítva. Saját zenekar.

Még élénk emlékezetében van a cirkusz-pártoló közönségnek a tavaly is Aradon járt Grand Circus Colosseum Horváth. Csupa világhírű artisták mutatványai bámulatba ejtették a közönséget. Magyarország legnagyobb cirkuszvállalata ezúttal 80 világhírű artistával és 30 jól domított fajlóval jön Aradra és szombaton este 6-án a Béla-téren kezd meg előadásait.

Vasárnap két nagy fényes diszeloadás, a délutáni előadáshoz a pénztárnyitás 3 órakor, az előadás kezdete 4 órakor, az esti előadáshoz pénztárnyitás este 7 órakor. Az előadás kezdete este fél 9 órakor.

Helyárok: Páholy 5 személyre 15 kor, páholyülés egy személyre 8 korona. Zárt-szék (számozott) 2.40 korona, I. hely 2 korona, II. hely 1.60 kor, III. hely 1.40 korona, IV. hely 1.20 korona, V. hely 1 korona, VI. hely 80 fillér, karzat 50 fillér, katonák és gyermekeknek 30 fillér, 10 éven aluli gyermekek szülőik kíséretében minden helyen felét fizetik, kivéve a zárt-zéket és a páholyokat. — Jegyek előre válthatók egész nap a Béla-téren a szalon kocsiban és este 7 órakor a pénztárnál.

Plesz A.,
titkár.

4391

Horváth J.,
igazgató.

Megérkezett

!

Megérkezett!

Az Első Budapesti

kész női ruha

áruház raktára, hol

Blousok, aljak, pongyolák,
Selyem, lüster és szövet

női felöltők és köpenyegek

a legdivatosabb kivitelben, hallatlan

olcsó áron

kaphatók a vásár tartama alatt

a Szabadság-téren

színházzal szemben

4385

az Első Budapesti kész női
ruha-áruház raktárában.

Pontos címre kéretik ügyelni.

Pontos címre kéretik ügyelni.